

VUOSIKERTOMUS 1998

Rautakirja-yhtymä on kansainvälistyvä, kuluttajalähtöinen kaupp- ja palveluyritys, joka keskittyy seuraaville osa-alueille:

- lehtien tukku- ja vähittäiskauppa sekä
- erikoisvähittäiskauppa, jonka kulmakiviä ovat
 - valtakunnallisuus,
 - ketjutettu toimintamalli,
 - keskitetty ketjunohjaus ja
 - vahva markkina-asema.

Vuosikertomus vuodelta 1998

4	<i>Rautakirja-konserni lyhyesti</i>
5	<i>Toimitusjohtajan katsaus</i>
6	<i>Tietoja tulosityksiköistä</i>
	<i>R-kioskit</i>
	<i>Lehti-Maja Eesti AS</i>
	<i>Lehtipiste</i>
	<i>Suomalainen Kirjakauppa Oy</i>
	<i>Finnkino Oy</i>
	<i>EuroStrada Oy</i>
	<i>Kiinteistöyksikkö</i>
12	<i>Hallituksen toimintakertomus</i>
16	<i>Tuloslaskelma</i>
17	<i>Tase</i>
18	<i>Rahoituslaskelma</i>
19	<i>Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut</i>
20	<i>Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet</i>
21	<i>Tilinpäätöksen liitetiedot</i>
29	<i>Osakkeet ja osakkeenomistajat</i>
31	<i>Osakekohtaiset tunnusluvut</i>
32	<i>Laskentakaavat</i>
33	<i>Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä</i>
34	<i>Tilintarkastuskertomus</i>
35	<i>Yhtymän henkilöstö</i>
36	<i>Yhtymän organisaatio</i>
37	<i>Yhtymän hallinto</i>
38	<i>Euroliite</i>
	<i>Tuloslaskelma</i>
	<i>Tase</i>
	<i>Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut</i>
	<i>Osakekohtaiset tunnusluvut</i>
42	<i>Osoite- ja yhteystietoja</i>

VUOSI 1998 LYHYESTI

- Vuoden alussa Suomalainen Kirjakauppa Oy:n omistukseen siirtyi kuusi edellisen vuoden lopussa ostettua Akateemisen Kirjakaupan myymälää.
- Huhtikuussa Rautakirja Oyj myi Tiimari-ketjun omistavan Tukku-tiimi Oy:n ja Ruotsin Tukku-tiimi AB:n koko osakekannan yhtiön toimivalle johdolle ja CapMan Capital Management Oy:n hallinnoimille pääomarahastoille. Kauppahinta oli 260 Mmk.
- Rautakirja Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.5.1998 alkaen nimitettiin varatoimitusjohtaja, ekonomi, oikeustieteen kandidaatti Hannu Syrjänen toimitusjohtaja, kauppaneuvos Raimo Hertton jäätyä eläkkeelle 30.4.1998.
- 15.5.1998 WSOY, Sanoma Osakeyhtiö, Helsinki Media ja viimeksi mainittuja omistava Devarda ilmoittivat sulautuvansa Sanoma-WSOY Oyj -nimiseksi yhtiöksi 1.5.1999 alkaen. WSOY:n ja Sanoma Osakeyhtiön yhteenlaskettu omistus Rautakirja Oyj:stä on noin 55 prosenttia, joten Rautakirja Oyj:stä tulee uuden yhtiön tytäryhtiö. Rautakirja Oyj jatkaa toimintaansa itsenäisenä pörssi-yhtiönä.
- Finnkino Oy:n monisaliteattereiden rakennustyöt aloitettiin Helsingissä, Tampereella ja Porissa.

	1998	1997	Muutos, %
Veroton myynti, Mmk	5.793,8	5.645,1	2,6
Liikevaihto, Mmk	3.422,9	3.407,7	0,4
Tulos ennen satunnaisia eriä, Mmk	204,0	220,9	-7,6
Tulos ennen veroja, Mmk	394,0	213,1	84,9
Tulos / osake, mk	21,98	24,23	-9,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	17,5	20,3	
Omavaraisuusaste, %	64,9	59,5	
Henkilöstö keskimäärin	4.970	5.038	-1,3
Bruttoinvestoinnit, Mmk	188,0	138,6	35,6

Yhtiökokous

Rautakirja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 21.4.1999 klo 15 Tennispalatsissa osoitteessa Salomonkatu 15, Helsinki.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään 19.4.1999 mennessä, puh. 09 - 852 8404, Helena Apo.

Taloudellinen informaatio

Tämän vuosikertomuksen lisäksi Rautakirja julkaisee vuonna 1999 kaksi osavuositilainta.

Osavuositilaisuus vuoden neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta julkaistaan 9.6.1999 ja vastaavat tiedot kahdeksalta kuukaudelta 13.10.1999.

Osavuositilaisuuksia ja tätä vuosikertomusta voi tilata osoitteesta Rautakirja Oyj/tiedotus, PL 1, 01641 Vantaa tai numerosta 09 - 852 81/ tiedotus. Vuosikertomukset ja osavuositilaisuudet ovat nähtävissä myös Rautakirja-yhtymän kotisivuilla osoitteessa www.rautakirja.fi.

Toimitusjohtaja
Hannu Syrjänen

"Liiketoimintamme tulee lähitulevaisuudessakin perustumaan asiakaslähtöisiin ketjukonsepteihin, jotka ovat oman alueensa vahvimpia tuotemerkkejä."

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Rautakirja selviytyi muutosten vuodesta 1998 erittäin hyvin.

Yhtymän myydessä huhtikuussa Tiimari-ketjua operoineen TukkuTiimi Oy:n sekä vastaavan ruotsalaisen tytäryhtiön TukkuTiimi Ab:n koko osakekannan, oli selvää, että vuoden toiminnallinen tulos jonkin verran laskee. Toisaalta yrityskaupan myyntivoitto huomioiden yhtymän tulos on lähes kaksinkertainen aikaisempaan ennätysvuoteen verrattuna.

TukkuTiimi-kauppa vahvisti entisestään yhtymän vakavaraisuutta, joka mahdollistaa merkittävät panostukset yhtymän perusliiketoimintoihin. Yhtymän kansainvälistyminen vaatii niin ikään panostuksia. Uutta kasvualustaa luodaan erityisesti vapaa-ajan sektorilla. Näkemykseni mukaan vapaa-aika lisääntyy edelleen ja ihmisten vapaa-aikaansa käyttämän rahan määrä kasvaa.

Merkittävä muutos oli myös kahden Rautakirja Oyj:n suurimman omistajan ilmoitus fuusioitumisesta. Omistajarakenteessa tapahtuneiden muutosten vaikutuksen oletetaan olevan myönteinen yhtymän liiketoimintoihin toisaalta saatavien synergiaetujen ja toisaalta parantuneen riskinottokyvyn muodossa.

Rautakirjan perusstrategiana on toimia kauppa- ja palveluyrityksenä, joka keskittyy lehtien irtonumeroiden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä ketjutettuun erikoisvähittäiskauppaan. Vähittäiskauppakettujen kulmakiviä ovat valtakunnallisuus, ketjutettu toimintamalli, keskitetty ketjunohjaus sekä vahva markkina-asema kullakin toimintasektorilla.

Yhtymä on suoraviivaisesti tulokseen pyrkivä. Kannattavuus ja hyvä tuotto omistajille ovat näin ollen keskeisiä tavoitteitamme. Tuottotavoitteiden toteutuminen myös pitkällä tähtäimellä edellyttää kasvua. Kasvun aikaansaaminen asetetaan kannattavuuden ohella keskeiseksi tavoitteeksi.

Yhtymän vahvasta markkina-asemasta johtuen kasvun aikaansaaminen Suomessa on sekä kallista että hankalaa. Lähitulevaisuudessa suuntaamme katsettamme entistä enemmän kansainvälistymiseen. Tähän antavat hyvän mahdollisuuden mm. Baltian maissa olevan liiketoimintamme laajennukset. Kohdemarkkinoina näemme tällä hetkellä koko Itämeren altaan alueen.

Vähittäiskaupan piirissä tapahtuu jatkuvaa muutosta. Lyhyellä tähtäimellä ostovoima kasvaa. Kauppojen lukumäärä on vähentynyt voimakkaasti ja kehitys samaan suuntaan jatkuu. Kauppa keskittyy sekä alueellisesti että yksikkökoon kasvun myötä. Kaupan ketjuuntuminen lisääntyy edelleen. Kanta-asiakas- ja asiakasuskollisuusjärjestelmät ovat tulleet jäädäkseen. Päivittäistavarakaupan keskittyessä entistä enemmän kehäalueille, jää perinteisiin kaupunkikeskustoihin palvelutyhjiöitä. R-kioski-konseptin kehittäminen täyttämään näitä palvelutyhjiöitä antaa toiminnallemme uusia haasteita.

Odotettavissa olevia merkittäviä lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka tuovat meillekin uusia mahdollisuuksia, ovat kaupan aukioloaikojen edelleen liberalisoituminen, alkoholijakelun vapautuminen sekä ns. itsehoitolääkkeiden jakelun laajeneminen apteekkilaitoksen ulkopuolelle.

Sähköisen kaupankäynnin mahdollisuuksia käyttäen yhtymässä laajamittaisesti ensimmäisenä hyväksen Suomalainen Kirjakauppa Oy avaamalla verkossa täyden palvelun kirjakaupan syksyllä 1999. Perustoimintojemme R-kioski-kaupan, Lehtipisteen ja kirjakaupan lisäksi panostamme lähivuosina voimakkaasti vapaa-ajan liiketoimintaan. Elokuva-toimintaan keskittynyt Finnkiino Oy rakentaa kansainvälisen tason monisaliteatterit Helsinkiin (avattu 26.2.1999), Tampereelle ja Poriin. Periaatepäätökset vastaavista investoinneista on tehty Turun ja Latvian pääkaupungin Riian osalta.

Elokuvatoiminnan lisäksi yhtymä panostaa jatkossa urheiluun ja viihteeseen perustuvaan liiketoimintaan. Askeleen tähän suuntaan yhtymä otti menemällä osakkaaksi Jokerit HC Oyj:hin maaliskuussa 1999. Rautakirjan omistusosuus on 21,1 % yhtiöstä, joka toimii dynaamisesti ja ammattimaisesti kasvavalla toiminta-alueella. Jokerit HC Oyj:stä tuli näin myös Rautakirjan osakkuusyhtiö.

Yhtymän kahvila- ja ravintolatoimintaa on niin ikään tarkoitus entisestään kehittää nykyisiä ketjuja laajentamalla sekä tutkimalla uusien konseptien mahdollisuuksia Suomessa ja lähimarkkinoilla.

Liiketoimintamme tulee lähitulevaisuudessaakin perustamaan asiakaslähtöisiin ketjukonsepteihin, jotka ovat oman alueensa vahvimpia tuotemerkkejä.

Asiakaslähtöisyys vaatii jatkuvaa kehittymistä. Kuluttajien muuttuvat ja kehittyvät palvelutarpeet pitävät yllä muutosta. Yhtymän henkilöstöä ja organisaatiota kehitämme avoimempaan, innovatiivisempaan ja muutoksille herkempään suuntaan. Henkilöstön keskuudessa tehtyjen työympäristömuutosten pohjalta parannamme edelleen henkilöstön työskentelyolosuhteita, koulutusta ja henkilöstön viihtyvyyttä. Palkkauksemme perustuu entistä enemmän suoritepalkkaukseen. Kannustavat palkkausjärjestelmät kattavat tällä hetkellä koko henkilöstön. Asiakastytyväisyyteen toimintansa perustava palveluyritys ei voi toimia ilman hyvää henkilökuntaa. Kiitos hyvästä vuodesta kuuluu asiakkaille sekä koko Rautakirja-yhtymän ammattitaitoiselle henkilökunnalle – tuloksen tekijöille.

Hannu Syrjänen

TIETOJA TULOSYKSIKÖISTÄ

R-KIOSKIT SUOMI

R-kioskit muodostavat maan johtavan, valtakunnallisen kioskiketjun. Kaikkiaan ketjuun kuuluu Suomessa 730 R-kioskia, joista yhtiön omassa hoidossa oli vuoden 1998 lopussa 481 kioskia ja kauppiasvetoisina 249. Kioskien kokonaismäärä laski vuoden aikana kuudella.

Vuosi 1998 oli kioskikaupassa useiden eri osa-alueiden voimakasta kehittämistä, mikä näkyi liikevaihdon ja tuloksen kasvuna. Kioskeja muutettiin uuden konseptin mukaisiksi kioskimyymälöiksi tai convenience store -myymälöiksi lähes 50. Sekä keskiostos että asiakasmäärät kehittyivät uusituissa pisteissä selvästi ketjun muita pisteitä enemmän. Koko ketjussa asiakasmäärät kasvoivat yli kaksi prosenttia ja keskiostos yli neljä prosenttia. Uudistettujen myyntipisteiden myötä elintarvikemyynti samoin kuin keskioluen myynti kehittyivät suotuisasti. Myös sesonkituotteissa saavutettiin hyvä myynnin kehitys.

Kesän huonojen säiden vuoksi jäätelön ja alkoholittomien juomien myynnissä ei päästy asetettuihin tavoitteisiin.

Toisaalta kauppojen sunnuntaiaukiolon laajentumisella kesä- ja jouluaikaan ei ollut kioskikauppaan myyntiä heikentävää vaikutusta.

Markkinoinnissa perinteisen lehti- ja televisiomainonnan rinnalla R-kioski näkyi isoissa, lähinnä nuorisolle ja naisille kohdennetuissa massatapahtumissa. Kohderyhmätarkennukset tuottivat myös toivottua tulosta näiden ryhmien asiointiuseuden lisääntyessä. Valtakunnallisessa vähittäiskaupan ketjututkimuksessa R-kioskit sijoittuivat kuluttajien mielestä toiseksi parhaaksi asioimispaikaksi.

Panostukset kioskien kassajärjestelmiin sekä taustajärjestelmiin jatkuivat voimakkaina. Elektroninen kassajärjestelmä asennettiin toimintavuoden aikana kaikkiin omiin kioskeihin. Alkaneen vuoden aikana yhtenäisen kassajärjestelmän piiriin liitetään myös kauppiaskioskit. Järjestelmäkehitys antaa mahdollisuuden hyödyntää aiempaa nopeammin ja tarkemmalla tasolla myyntitietoja ketjunohjauksessa. Samalla on voitu kehittää myös tavarantoimittajayhteistyötä tuoteryhmähallinnassa. Tämä yhteistyö näkyy R-kioskeissa entistä näyttävämpänä ja selkeämpänä kioski-ilmeenä myös kuluttajan silmissä.

Vuoden 1998 lopulla tapahtunut omien kioskien ja kauppiaskioskien myyntiorganisaatioiden yhdistäminen jämäköitti ja selkeytti ohjaustoimintoja. Näin pystytään myös huolehtimaan entistä paremmin annetun kuluttajalupauksen täyttymisestä yhtenäisenä koko ketjussa.

Henkilökunnan koulutukseen panostettiin edelleen merkittävästi. Uuteen kassajärjestelmään liittyvä koulutus oli toimintavuoden aikana keskeisimmällä sijalla. Alkaneena vuonna järjestelmäkoulutusta kohdennetaan R-kauppiaille ja heidän palveluksessaan olevalle henkilökunnalle. Tämän lisäksi panostetaan koko henkilökunnan palvelukoulutukseen, jossa tullaan huomioimaan myös ympäristöasioiden kehittäminen.

R-kioskien liikevaihto, johon lasketaan välitysmyyntistä ainoastaan palkkion osuus, oli 1.676,0 Mmk, kasvua edellisestä vuodesta oli 6,4 %. Kioskitoiminnan liikevoitto oli 75,8 Mmk ja kasvoi 9,5 %.

Kioskikaupan investoinnit olivat 61,8 Mmk. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 21,4 %. Investoinnit painoutuivat kioskien uudistamiseen uuden konseptin mukaisiksi sekä järjestelmäinvestointeihin.

Kioskikaupan palveluksessa Suomessa oli vuoden aikana keskimäärin 2.500 henkilöä, mikä oli 25 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kioskikaupasta vastasi toimialajohtaja, KTM Erkki Järvinen.

Alkaneena vuonna panostetaan edelleen sekä kioskien että järjestelmien kehittämiseen. Kioskien hyvä valtakunnal-

linen peitto mahdollistaa uusien tuoteryhmien ja palveluiden sekä erilaisen noutopistetoiminnan liittäminen R-kioski-konseptiin.

LEHTI-MAJA EESTI AS

Lehti-Maja Eesti AS harjoittaa kioskikauppaa sekä lehtien irtonumeroiden tukkukauppaa Virossa. Vuoden lopussa Virossa toimi 106 R-kioskia, kun yksiköiden määrä oli vuotta aikaisemmin 108.

Toimintavuosi oli voimakkaasti laajentuneen ketjun haltuunoton aikaa. Perinteisesti Virossa kioskeilla on ollut vahva asema lukutuotteiden myynnissä, mutta toimintavuonna tilojen antamissa puitteissa laajennettiin erityisesti makeisten, juomien ja jäätelön tarjontaa.

Virossa suoritettiin myös ensimmäinen kuluttajatutkimus, jonka mukaan R-kioskit ovat maan johtava kioski-ketju niin palvelussa kuin tuotevalikoiman monipuolisuudessaakin. R-kioskien positiivisen mielikuvan edelleen kehittämiseksi käynnistettiin myös ketjun ensimmäinen televisio-mainoskampanja.

Henkilökunnan koulutus niin kioski- kuin ohjaustasolla oli yksi vuoden painopistealueita. Samalla tiivistettiin myös yhteistyötä Suomen ohjausorganisaation kanssa Viron toimintojen tukemiseksi ja kehittämiseksi.

Lehti-Maja Eestin myynti oli 66,4 Mmk ja liikevaihto 41,5 Mmk (109,2 milj. EEK) kasvaen 88,9 % edellisestä vuodesta. Yhtiön tulos liikevoittotasolla oli 5,4 Mmk tappiollinen. Edellisenä vuonna tappio oli 2,6 Mmk. Investoinnit olivat 1,4 Mmk, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 7,9 Mmk.

Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 333 henkilöä, mikä oli 132 henkilöä edellistä vuotta enemmän. Yhtiön toimitusjohtajana oli Kalvar Kase.

Käynnistyneenä toimintavuonna Lehti-Maja Eesti pyrkii vahvistamaan edelleen markkina-asemaansa, sopeuttamaan toimintansa alueellisia kulutuseroja vastaaviksi, kehittämään edelleen kioskien perusilmettä, rakentamaan lisää sisäkioskeja sekä parantamaan kannattavuuttaan.

LEHTIPISTE

Lehtipiste harjoittaa sekä koti- että ulkomaisten sanoma- ja aikakauslehtien tukkukauppaa Suomessa. Lehtipiste toimittaa 1.500 lehtinimikettä Suomen 8.400:aan lehtiä myyvään myymälään eli lehtipisteeseen.

Irtonumeroiden kokonaismarkkinat kasvoivat Suomessa 5,3 %. Lehtikaupan kasvu oli hieman ilman autokauppaa lasketun vähittäiskaupan kasvua suurempaa.

Sanomalehtien myynti oli 590,4 Mmk, jossa kasvua oli 3,2 %. Kappalemääräinen kasvu oli 1,8 % myynnin noustessa 99,9 miljoonaan kappaleeseen. Kasvu syntyi lähes kokonaan kahden iltapäivälehtien myynnin kehityksestä. Vuoden aikana Lehtipiste teki merkittäviä järjestelyjä iltapäivälehtijakelu-aikatauluihin johtuen sekä painolaitoksissa tapahtuneista muutoksista että kauppojen aukioloaikojen muuttumisesta.

Aikakauslehtimyynti kasvoi selvästi sanomalehtimyyntiä enemmän. Markkamääräinen myynti kasvoi 7,3 % ja oli 652,0 Mmk. Kappalemääräinen myynti oli 34,2 miljoonaa kasvaen 9,2 %. Aikakauslehdistä eniten myyntiään paransivat tietotekniikkalehdet sekä nuoriso- ja musiikkilehdet.

Ulkomaisten sanomalehtien sekä marka- että kappalemääräinen myynti laski. Niitä myytiin 8,1 Mmk:lla 0,7 miljoonaa kappaletta. Laskua markoissa oli 4,2 % ja kappaleissa 4,4 %. Ulkomaisten aikakauslehtien myynti kasvoi hyvin. Parhaiten kehittyivät musiikki- ja viihdekulttuuriin liittyvät lehdet. Ulkomaisten aikakauslehtien kokonaisynti oli 101,1 Mmk kehityksen ollessa 11,4 %. Kappalemääräinen myynti kasvoi 6,6 % ja oli 3,4 miljoonaa kappaletta.

Toimialoista eniten lehtien irtonumeromyyntiä kasvattivat päivittäistavarakaupan suuret yksiköt, kuten automarketit. Huoltoasemien rakennemuutos ja panostukset convenience store -tyyppisiin myymälöihin mahdollistivat myös lehtikaupan keskimääräistä paremman myynnin kehityksen.

Kaupan ketjuista S-marketit kasvattivat lehtimyyntiään selvästi muita ketjuja enemmän.

Lehtien irtonumeromyynti 1998

	Myynti kappaleina		Myynti kuluttajahinnoin	
	milj.kpl	keh.-%	milj. mk	keh.-%
Kotimaiset sanomalehdet	99,2	1,9	582,4	3,3
Ulkomaiset sanomalehdet	0,7	-4,4	8,1	-4,2
Sanomalehdet yhteensä	99,9	1,8	590,4	3,2
Kotimaiset aikakauslehdet	30,9	9,5	550,9	6,6
Ulkomaiset aikakauslehdet	3,4	6,6	101,1	11,4
Aikakauslehdet yhteensä	34,2	9,2	652,0	7,3
Kaikki yhteensä	134,2	3,6	1.242,4	5,3

Lehtien irtonumeromyynti toimialoittain 1998

(Kuluttajahinnoin)	Myynti- pisteet	Yhteensä milj. mk	Kehitys %	Toimialan osuus, %
R-kioskit	730	263,4	4,6	21,2
Automarketit	105	128,9	11,2	10,4
Tavaratalot	109	93,9	4,4	7,6
Supermarketit, isot	368	173,9	5,9	14,0
Supermarketit, pienet	391	89,9	3,8	7,2
Valintamyymälät, isot	898	134,5	4,7	10,8
Valintamyymälät, pienet	1.250	91,5	0,6	7,4
Pienmyymälät	169	6,6	-2,1	0,5
Kioskit ja kanttiinit	1.421	87,8	-0,4	7,1
Kirja- ja paperikaupat	144	23,4	2,2	1,9
Kahvilat ja ravintolat	786	23,7	12,4	1,9
Huoltoasemat	1.195	86,8	8,7	7,0
Hotellit, motellit ja matkustajakodit	214	6,6	3,1	0,5
Erikoisliikkeet	601	29,8	18,9	2,4
Sesonkimyymälät	23	1,8	-3,0	0,1
Yhteensä	8.404	1.242,4	5,3	100,0

Lehtipisteen yksi suurimmista muutoksista oli uuden lähettämötekniikan ja siitä johtuvan toimintamallin asteittainen käyttöönotto. Muutoksilla tullaan saavuttamaan lisää tehokkuutta, vähentämään kustannuksia, parantamaan toiminnan laatua ja saamaan myös merkittävää lisäjoustavuutta toimintaan.

Lehtipisteen yksi suurimmista muutoksista oli uuden lähettämötekniikan ja siitä johtuvan toimintamallin asteittainen käyttöönotto.

Irtonumerokaupalle näkymät alkaneena vuonna ovat edelleen positiiviset niin myymäläolosuhteiden kehittämiseksi tehdyn työn kuin lähettämöinvestoinnin tuottavuutta parantavan vaikutuksen vuoksi. Myöskään sähköisen viestinnän lisääntymisen ei uskota vievän asemia lehdistä.

Myymälöiden lehtimyynnin kehittämiseksi rakennettiin ajantasainen myyntitelineiden seurantajärjestelmä sekä aloitettiin ketjukohtainen kenttähenkilöstön käyntijärjestelmä. Laajan ja uudistetun lehtiluettelon avulla pyrittiin lisäämään kaupan ja kuluttajienkin tietoisuutta lehtikaupan tarjoamista mahdollisuuksista ja monipuolisesta valikoimasta.

Lehtikaupan toimintamalliin kuuluu, että Lehtipiste huolehtii kaikkien myymättömien lehtien keräämisestä myyntipisteistä uusiokäyttöön.

Lehtipisteen liikevaihto oli 805,1 Mmk kasvaen edellisestä vuodesta 4,0 %. Liikevoittotasolla Lehtipisteen tulos oli 49,4 Mmk, mikä oli 2,6 % edellistä vuotta parempi. Uudistetun lähettämön kone- ja kalustehankintoihin painottuneet kokonaisinvestoinnit olivat 9,0 Mmk.

Yksikön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 209 henkilöä, mikä oli kolme enemmän kuin edellisellä

vuonna. Yksikön johtajana oli DE Markus Miettinen.

Irtonumerokaupalle näkymät alkaneena vuonna ovat edelleen positiiviset niin myymäläolosuhteiden kehittämiseksi tehdyn työn kuin lähettämöinvestoinnin tuottavuutta parantavan vaikutuksen vuoksi. Myöskään sähköisen viestinnän lisääntymisen ei uskota vievän asemia lehdistä.

SUOMALAINEN KIRJAKAUPPA OY

Suomalainen Kirjakauppa on maamme suurin laajan valikoiman kirjakauppaketju. Ketjuun kuului vuoden lopussa 59 myymälää. Alkuvuonna keskityttiin hankittujen yhdeksän uuden myymälän haltuunottoon henkilöstöä kouluttamalla sekä myymäläilmettä ja tietojärjestelmiä yhtenäistämällä.

FINN
KINO

Kun yleisen kirjallisuuden jälleenmyynti Suomessa ennakkotietojen mukaan pysyi edellisen vuoden tasolla, Suomalainen Kirjakauppa kasvatti myyntiään selvästi alan yleistä kehitystä enemmän. Onnistuneet koulu- ja alekampanjat vauhdittivat myyntiä. Kaunokirjallisuuden myynnin kärjessä komeilivat kotimaiset kirjailijat: Arto Paasilinna, Hirttämtömien lurjusten yrttitarha (16.200 kpl), Kalle Päätalo, Pölhökanto Iijoen törmässä (12.300 kpl) ja Laila Hietamies, Kylä järvien sylissä (10.200 kpl).

Ketjun ulkomaisten kirjojen myynti sai lisäpontta Akateemisen Kirjakaupan myymälöiden hankinnasta. Samoin onnistuttiin edelleen kehittyvillä cd-rom-markkinoilla. Myös lehtien vuosikertamyynti kehittyi hyvin. Tavarupuolen myynnissä pysyttiin alan kehityksen vauhdissa, mutta ei saatutettu asetettuja tavoitteita.

Toimintavuonna panostettiin merkittävästi viime vuosina tehtyjen järjestelmäinvestointien laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tietokantojen avulla myymälöissä pystyttiin palvelemaan asiakkaita entistä paremmin. Myös lehtien vuosikertalausjärjestelmä uudistettiin. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön alkaneen vuoden ensimmäisten kuukausien aikana.

Henkilökunnan koulutukseen ja kentän ohjaukseen panostettiin edelleen voimakkaasti. Koulutuksen painopistealueina olivat myynti- ja palvelukoulutus sekä esimiestäidot.

Suomalaisen Kirjakaupan liikevaihto oli 568,7 Mmk, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 12,8 %. Liikevoittotasolla yhtiön tulos oli 23,9 Mmk ja 3,1 % edellistä vuotta heikompi. Kokonaismäärältään 36,2 Mmk:n investoinnit kohdistuivat liiketoimintojen ostoihin sekä myymäläremontteihin ja tietojärjestelmähankintoihin.

Suomalaisen Kirjakaupan palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 660 henkilöä, mikä oli 117 henkilöä edellisvuotista enemmän. Yhtiön toiminnasta vastasi toimialajohtaja, ekonomi Raimo Kurri.

Katsauskauden jälkeen Suomalainen Kirjakauppa osti Pohjalainen Kirjakauppa Oy:n liiketoiminnan Oulusta. Ketju kasvoi vuoden 1999 huhtikuun alusta yhdellä uudella myymälällä.

Vuonna 1999 Suomalaisessa Kirjakaupassa jatketaan tietojärjestelmien laajamittaista hyödyntämistä ja henkilökunnan kouluttamista niiden hallintaan. Alkaneen vuoden aikana avautuu myös Suomalaisen Kirjakaupan laajan valikoiman sähköinen myymälä Internet-verkossa.

*F*innkinon toiminta keskittyi edelleen elokuvien esitystoimintaan aiemmin tehdyn strategiapäätöksen mukaisesti. Suurimmasta osasta levitystoimintaa oli luovuttu jo toimintavuoden alkuun mennessä. Yhtiö tuo maahan rajatun, pienten kohderyhmien elokuvia lähinnä oman elokuvateatteriketjun tarpeisiin. Teatteritoiminnan lisäksi Finnkino tuo maahan elokuvia videojälleenmyyntiin ja -vuokraukseen.

Finnkinolla oli Suomessa vuoden lopussa 23 elokuvateatteria. Vuoden aikana suljettiin kolme teatteria Helsingissä, tämä merkitsi viiden teatterisalin vähennystä pääkaupungin markkinoilta. Finnkinon teatterit toimivat yhdeksällä paikkakunnalla. Finnkinolla on lisäksi Latviassa tytäryhtiö Baltic Cinema SIA, jolla on kaksi elokuvateatteria Riiasa. Baltic Cinema harjoittaa myös elokuvien levitystoimintaa omalla markkina-alueellaan. Finnkinon tytäryhtiö Interprint Oy huolehtii elokuvien tekstityksistä.

Elokuvien kokonaiskatsojamäärät kasvoivat viime vuonna 7,3 % kaikkiaan 6,3 miljoonaan katsojaan kokonaismyynnin ollessa noin 240 Mmk. Suurin kasvu sekä liike-

vaihdossa että katsojaluvuissa saavutettiin pienissä kaupungeissa ja maaseudulla. Helsingin osalta vähäinen kasvu johdettiin suurelta osin teatterimäärän laskusta.

Elokuvamarkkinoita vuonna 1998 hallinnut Titanic keräsi vuoden aikana teattereissa lähes 1,1 miljoonaa katsojaa. Seuraavaksi katsotuimmat elokuvat olivat kotimainen Kuningasjätkä (275.822 katsojaa), Armageddon (256.563), Elämä on ihanaa (206.007) ja Pelastakaa sotamies Ryan (202.331). Titanic hallitsi myös videomarkkinoita, kasettia myytiin noin 250.000 kappaletta. Edellinen ennätys oli vuodelta 1995, jolloin Leijonakuningas ylsi 203.000 myytyyn kasettiin. Titanic veti sekä vuokra- että myyntikasettimarkkinat selvään nousuun.

Finnkinossa panostettiin voimakkaasti vuoden aikana suuriin kehityshankkeisiin. Työ uusien monisaliteattereiden avaamiseksi konkretisoitui alkaneena vuonna, kun Helsingin Tennispalatsiin avattiin uusi 14 salin teatteri- ja viihdekeskus helmikuussa. Tampereen 10-salinen elokuvakeskus avataan huhtikuun alussa ja Porin 5-salinen elokuvateatteri valmistuu loppuvuodesta. Helsingissä elokuvateatteri Bristol uudistettiin täysin vastaamaan nykypäivän ääni-, kuva- ja viihtyvyyksivaatimuksia.

Uusi keskitetty lipunvarausjärjestelmä Kinolippu otettiin käyttöön kesällä. Yhdestä valtakunnallisesta numerosta (0600 007 007) varataan liput kaikkiin Finnkinon elokuvateattereihin Suomessa. Myös elokuvalippujen myyntiin yrityksille panostettiin teatterikannan parantuessa.

Baltic Cineman toiminta kehittyi hyvin ja katsojamäärissä ylitettiin puolen miljoonan katsojan raja. Baltic Cineman markkinaosuus suurelta osin Riiaan keskittyneillä Latvian markkinoilla oli lähes puolet.

Elokuvien tekstitysyhtiö Interprintin toiminta kasvoi elokuva-alan yleisen positiivisen trendin seurauksena. Yhtiön toimintaa uudenaikaistettiin ja lisättiin tuotantokapasiteettia siirtymällä osittain tekstityksessä ympäristöystävällisempään lasertekniikkaan.

Koko Finnkino-konsernin henkilökunnan koulutukseen panostettiin edelleen ketjumaisen toimintatavan sisäistämiseksi ja palvelutason parantamiseksi.

Finnkinon liikevaihto oli 243,9 Mmk, kasvua edelliseen vuoteen oli 7,9 %. Liikevoittotasolla yhtiön tulos oli 8,2 Mmk, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 16,0 %. Yhtiön 33,8 Mmk:n investoinnit olivat sekä uusien monisaliteattereiden suunnittelu- ja rakennuskuluja että uuden lipunvarausjärjestelmän järjestelmähankintoja.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 397 henkilöä, mikä oli 34 henkilöä vähemmän kuin vertailuvuonna. Yhtiön toimitusjohtajana oli KTM Timo Mänty.

Finnkinossa uskotaan elokuvateatterialan positiiviseen kehitykseen, jota edesauttavat mm. teatterikannan uusiutuminen sekä kotimaisen elokuvatuotannon elpyminen.

EUROSTRADA OY

Euro Strada

EuroStradan toiminta jakaantuu kahteen yksikköön EuroStrada-taukopaikkoihin ja Pizza Hut -ravintoloihin.

Taukopaikkoja EuroStradan ketjuun kuuluu kahdeksan. Nämä sijaitsevat pääteiden varsilla tarjoten asiakkaille kahvila-, ravintola- ja polttoainemyymäläpalveluita. Lisäksi ketjuun kuuluu polttoainemyymälä Mellunkylässä.

Polttoainekulutuksen laskiessa koko maassa vuonna 1998 toista prosenttia EuroStradan taukopaikkojen bensiinin myynti laski hieman yleistä kehitystä voimakkaammin. Laskua selittävät niin autojen polttoaineen kulutuksen yleinen vähentyminen kuin taajamissa vallinnut voimakas hintakilpailu. Asiakasmäärät taukopaikoissa kasvoivat noin 9 %, joka näkyi muun muassa kahvi- ja ruokamyynnin lähes nel-

jännekseen yltäneenä kasvuna. Taukopaikkojen liikevaihto oli 161,5 Mmk, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 16,1 %. Osa kasvusta johtui joulukuussa 1997 ketjuun tulleesta Taukopaikka Aapiskukosta Pälkäneellä.

Pizza Hut -ravintolaketjussa vuosi oli ketjun kasvattamisen aikaa. Vuoden aikana avattiin kaikkiaan 7 uutta yksikköä ja peruskorjattiin 5. Vuoden lopussa ketjuun kuului 18 ravintolayksikköä. Yleinen pikaruokamarkkinoiden tarjonnan voimakas kasvu sekä Pizza Hut -ketjun voimakkaat kehityskustannukset laskivat ketjun kannattavuutta. Pizza Hutin liikevaihto puolestaan kasvoi 24,7 % ja oli 53,0 Mmk.

Kummassakin yksikössä panostettiin edelleen henkilökunnan systemaattiseen koulutukseen ketjumaisen toimintamallin sisäistämiseksi ja palvelun parantamiseksi.

EuroStradan liikevaihto oli 214,5 Mmk, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 18,1 %. Tulos liikevoittotasolla oli 2,9 Mmk, jossa laskua edelliseen vuoteen oli 26,9 %. Lähinnä Pizza Hut -ketjun laajentamisesta ja peruskorjauksista johtuvat investoinnit olivat 17,2 Mmk. Edellisenä vuonna investoinnit olivat 29,6 Mmk.

EuroStradan palveluksessa oli keskimäärin vuoden aikana 604 henkilöä, mikä oli 129 henkilöä enemmän kuin vertailuvuonna. Yhtiön toimitusjohtajana oli Seppo Soini.

Alkaneena vuonna yhtiön tarkoitus on hakea kasvua sekä maanteillä että kaupungeissa. Pizza Hutien kannattavuus tullaan varmistamaan ja ketjua kasvatetaan muutamalla yksiköllä seuraavan vuoden aikana. EuroStradassa jatketaan myös perustyötä Kentucky Fried Chicken -kanaravintolaketjun tuomiseksi Suomeen. Parhaillaan etsitään ketjun ensimmäiselle pisteelle liiketilaa Helsingin ydinkeskustasta.

KIINTEISTÖYKSIKÖ

Vuonna 1998 kiinteistömarkkinat kehittyivät positiivisesti edellisvuodesta. Suurimmissa kaupungeissa toimitilojen kysyntä on laajentunut jo keskustojen reuna-alueillekin. Ydin-keskustojen parhaista paikoista oli pulaa ja niiden vuokratasot jatkoivat nousuaan.

Kiinteistöyksikön toiminta jakaantuu tulosityksikötoimintaan ja Rautakirja-yhtymän palveluyksikötoimintaan. Tulosityksikötoimintaa harjoitetaan sekä emoyhtiössä että tytäryhtiö P.M. Drockila Oy:ssä. Toiminta koostuu emoyhtiön ja P.M. Drockilan omistamien toimitilojen vuokrauksista sekä Rautakirja-yhtymän toiminnalle tarpeettomien toimitilojen myynneistä.

Vuonna 1998 merkittävimmät realisoinnit olivat Kuopion entisen konttorikiinteistön ja Malmintorin Tavaratalo Oy:n osakkeiden myynnit.

Palveluyksikötoiminnassa kiinteistöyksikkö tukee kiinteistö- ja osakeomistuksin Rautakirja-yhtymän yksiköiden liiketoimintaa sekä osallistuu yhtymän vähittäiskauppa-ketjujen liikepaikkahankintaan.

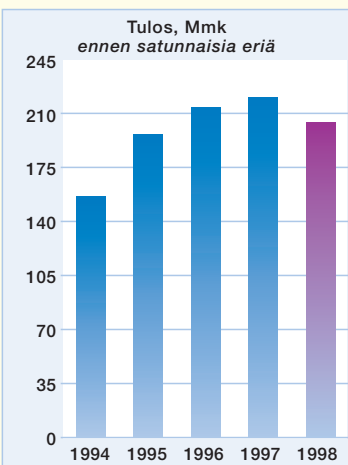
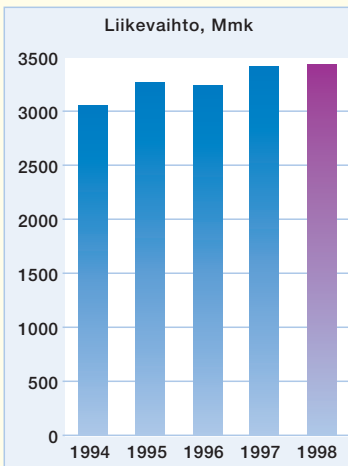
Vuonna 1998 kokonaisinvestoinnit olivat 19,7 Mmk, josta 17 Mmk käytettiin yhtymän vähittäiskauppaketjujen käyttöön tarkoitettujen liikehuoneistojen hankintaan. Finnkinon ja Porin kaupungin yhteishankkeena rakennettavan mittavan elokuva- ja konserttikeskuksen rakennustyöt käynnistettiin loppuvuodesta Porissa.

Rautakirja-yhtymän noin 675 Mmk:n kiinteistöomaisuudesta oli yhtymän käytössä edelleen noin 60 %.

Vuoden 1998 aikana kiinteistöyksikön palveluksessa oli keskimäärin 8 henkilöä. Vastaava luku edellisvuonna oli seitsemän. Yksikön johtajana ja P.M. Drockilan toimitusjohtajana oli ekonomi Jouko Mustonen.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1998

Ympäristö

Kaupan Keskusliiton tuoreimman selvityksen mukaan viime vuodesta muodostui sekä tukku- että vähittäiskaupalle viides peräkkäinen kasvuvuosi lama-vuosien jälkeen. Vuoden alussa kauppa lähti hitaasti liikkeelle, mutta kasvu voimistui maaliskuusta alkaen. Viimeisellä vuosineljänneksellä kaupan kasvu selkeästi hidastui.

Myös Rautakirjan toimialoilla tärkeä joulukauppa sujui hyvin, mutta ei tarjonnut aivan niin positiivisia yllätyksiä kuin mihin parina edellisenä vuotena totuttiin.

Tunnusomaista kaupan yleiselle kehitykselle oli lisäksi huomattavat kuukausikohtaiset vaihtelut sekä erot eri kaupan sektoreiden välillä.

Kaupan Keskusliiton selvitysten mukaan vähittäiskaupan myynnin arvo kasvoi peräti 6,8 % edellisestä vuodesta. Ilman autokauppaa kasvu oli 4,9 %. Päivittäistavarakaupan kasvu noin 4,0 % jatkui melko tasaisena koko vuoden.

Suomen kustannusyhdistyksen tilastojen mukaan kokonaiskirjamarkkinat kasvoivat 5,3 %. Kirjakauppojen kautta kulkeva jälleenmyynti laski 0,9 % kerho- ja suoramyyntin kasvattaessa osuuttaan.

Muutokset yhtymärakenteessa

Vuoden alussa Suomalainen Kirjakauppa Oy:n hallintaan siirtyi kuusi edellisen vuoden lopussa ostettua Akateemi-

sen Kirjakaupan myymälää. Lisäksi ketjuun hankittiin kesällä kolme Kemlin Kirjakauppa Oy:n myymälää.

Huhtikuussa Rautakirja Oyj myi Tiimari-ketjun omistavan TukkuTiimi Oy:n ja Ruotsin TukkuTiimi AB:n koko osakekannan yhtiön toimivalle johdolle ja CapMan Capital Management Oy:n hallinnoimille pääomarahastoille. Kaupanhinta oli 260 Mmk.

Myynti ja liikevaihto

Rautakirja-yhtymän veroton kokonaisyhteisön myynti oli lähes 5,8 Mrd.mrk kasvaen 2,6 % edellisestä vuodesta. Konsernin liikevaihto 3.422,9 Mmk oli edellisen vuoden tasoa. Veroton kokonaisyhteisön myynti sisältää välitystoiminnan myynnin kokonaisuudessaan, kun liikevaihtoon luetaan siitä vain palkkion osuus. Vuonna 1998 lukuihin sisältyy TukkuTiimin liikevaihtoa konsernissa olojalta eli vajalta neljältä kuukaudelta 70,3 Mmk, kun TukkuTiimin liikevaihto edellisellä vuonna oli 310,0 Mmk. (Oheisissa toimialojen kehitystä kuvaavissa taulukoissa TukkuTiimin luvut sisältyvät kohtaan muu toiminta.) Suomalaisen Kirjakaupan ostamat kuusi Akateemisen Kirjakaupan myymälää puolestaan keräsivät liikevaihtoa 57,6 Mmk. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi siten 5,8 %.

R-kioski-kaupan liikevaihto Suomessa kasvoi 6,4 % ja oli 1.676,0 Mmk. Kioskikonseptin voimakas kehittäminen sekä kioskien ilmettä parantamalla että tuotevalikoimaa laajentamalla tuotti vuoden aikana positiivisen tuloksen.

Konsernin myynti ja liikevaihto toimialoittain

	1998 Mmk	1997 Mmk	Muutos %
Kioskikauppa	1.717,5	1.597,4	7,5
Lehtitukkukauppa	805,1	774,4	4,0
Kirjakauppa	568,7	504,0	12,8
Elokuvatoiminta	243,9	226,0	7,9
Kahvila- ja ravintolatoiminta	214,5	181,6	18,1
Muu toiminta	70,3	310,0	-77,3
Sisäinen myynti	-197,1	-185,7	6,1
Konsernin liikevaihto	3.422,9	3.407,7	0,4
Välitysmyynti	2.370,8	2.237,4	6,0
Myynti yhteensä	5.793,8	5.645,1	2,6

Liikevaihto toimialoittain

	1998 Mmk	1997 Mmk	Muutos %
Kioskikauppa	70,4	66,6	5,7
Lehtitukkukauppa	49,4	48,2	2,6
Kirjakauppa	23,9	24,7	-3,1
Elokuvatoiminta	8,2	7,1	16,0
Kahvila- ja ravintolatoiminta	2,9	4,0	-26,9
Muu toiminta	1,5	37,2	-95,9
Kiinteistöt	26,4	23,4	13,0
Yhtymä yhteensä	182,8	211,0	-13,4

Vaikka keskiostos ja asiakasmäärät kasvoivat koko ketjussa selvästi, oli kehitys voimakkainta uusituissa myyntipisteissä. Muutoksen myötä kioskien keskikoko on kasvanut ja aukioloajat pidentyneet vastaamaan kuluttajien muuttuvaa ostokäyttäytymistä. Taloustutkimuksen Suomi Tänään -tutkimuksen mukaan R-kioskit ovat Suomen asioiduin vähittäisketju, 120 miljoonaa asiakastapahtumaa vuodessa. Saman tutkimuksen mukaan R-kioskit saivat kaikista Suomen vähittäiskauppaketjuista toiseksi parhaan yleisarvosanan.

R-kioskeja oli vuoden lopussa 730, joista omassa hoidossa 481 kioskia ja kauppiasvetoisia 249.

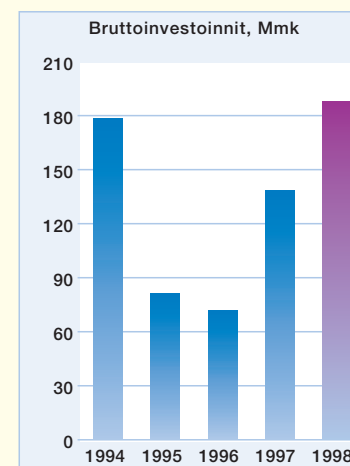
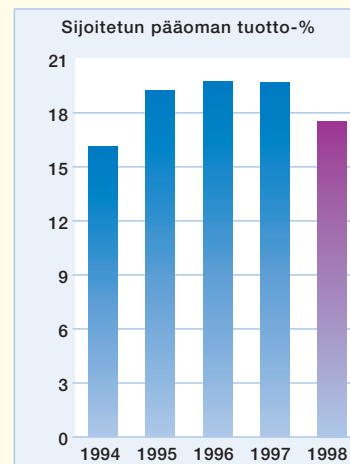
Virossa vuosi oli voimakkaasti laajentuneen ketjun haltuunoton aikaa. Vuonna 1997 kymmenkertaistunut myyntipistemäärä säilyi toimintavuoden aikana lähes ennallaan. Vuoden lopussa Virossa toimi 106 R-kioskia. Perinteisesti vahvan lehtimyyntin rinnalla laajennettiin kioskien makeisten, juomien ja jäätelön tarjontaa myyntipisteiden tilan sallimissa puitteissa. Virossa suoritettuna ensimmäisen kuluttajatutkimuksen mukaan R-kioskit ovat maan johtava kioskiketju niin palvelussa kuin tuotevalikoiman monipuolisuudessa. R-kioskien liikevaihto 41,5 Mmk (109,2 milj.EEK) lähes kaksinkertautui edellisestä vuodesta.

Lehtitukkukauppaa harjoittavan Lehtipisteen liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 4,0 % ja oli 805,1 Mmk. Irtonumeroiden kokonaismarkkinat kuluttajahinnoin olivat 1.242,4 Mmk myyntin kasvaessa 5,3 %. Kappalemääräinen myynti kasvoi 3,6 % ja oli 134,2 miljoonaa kappaletta. Sanoma-

lehtien myynti kasvoi 3,2 % ja aikakauslehtien 7,3 %. Ulkomaisten sanomalehtien myynti puolestaan laski 4,2 %, kun aikakauslehdissä kirjattiin 11,4 %:n kasvu. Uuteen lähettämöteknikkaan ja toimintamalliin siirryttiin asteittain sekä tiivistettiin yhteistyötä kaupan ketjujen kanssa. Nämä toiminnan muutokset mahdollistivat entistä paremman lehtien saatavuuden sekä näyttävämmät ja tehokkaammat lehti-esittelyt myyntipisteissä.

Suomalaisen Kirjakaupan liikevaihto kasvoi 12,8 % ja oli 568,7 Mmk. Liikevaihto kasvoi sekä uusien myymälöiden että liiketoiminnan hyvän kehityksen vuoksi. Vertailukelpoinen myymälämyyntin kasvu oli noin 4 %. Toimintavuoden aikana ryhdyttiin voimakkaasti hyödyntämään viime vuosina tehtyjä järjestelmäinvestointeja. Yhtenä tärkeimpänä luotiin kirjojen automaattinen näytevaraston täydennysjärjestelmä. Vastaava tavarapuolen järjestelmä otetaan käyttöön alkaneen vuoden aikana. Vuoden lopussa ketjuun kuului 59 myymälää, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 50.

Elokuvatoimintaa harjoittava Finnkin Oy jatkoi toimintansa keskitämistä elokuvien esitystoimintaan. Koko elokuva-alaa, niin esitystoimintaa kuin videomarkkinoita, hallitsi voimakkaasti yksi elokuva, Titanic. Siitä ja kotimaisen elokuvan elpymisestä johtuen koko ala lähti selvään kasvuun. Finnkinon toimintavuotta leimasi suurten monisalielokuvateatterikeskusten suunnittelu ja rakentaminen. Kolme näistä avautuu alkaneen vuoden aikana. Finnkin Oy:n ja sen tytäryhtiöiden liikevaihto oli 243,9 Mmk, jossa kasvua

Bruttoinvestoinnit toimialoittain

	1998 Mmk	1997 Mmk
Kioskikauppa	63,1	58,8
Lehtitukkukauppa	9,0	5,9
Kirjakauppa	36,2	9,6
Elokuvatoiminta	33,8	11,2
Kahvila- ja ravintolatoiminta	17,2	29,6
Muu toiminta	0,9	3,9
Kiinteistöt	19,7	15,4
Hallintopalvelut	8,1	4,3
Yhtymä yhteensä	188,0	138,6

Keskimääräiset henkilömäärät toimialoittain

	1998	1997
Kioskikauppa	2.833	2.726
Lehtitukkukauppa	209	206
Kirjakauppa	660	543
Elokuvatoiminta	397	431
Kahvila- ja ravintolatoiminta	604	475
Muu toiminta	187	576
Kiinteistöt	8	7
Hallintopalvelut	72	74
Yhteensä	4.970	5.038

edelliseen vuoteen oli 7,9 %. Vuoden lopussa Finnkinolla oli 23 elokuvateatteria, joissa oli yhteensä 68 salia.

Kahvila- ja ravintolatoimialalla EuroStrada Oy:n toiminta jakaantuu kahteen sektoriin EuroStrada-taukopaikkoihin sekä Pizza Hut -ravintoloihin. Taukopaikoissa keskityttiin hyödyntämään ketjumaista toimintamallia ja panostamaan entisestään asiakaspalveluun. Pizza Hut -ketjussa vuosi oli ketjun merkittävän kasvattamisen aikaa. Vuoden lopussa taukopaikkoja oli kahdeksan ja Pizza Hut -ravintoloita 18. EuroStradan liikevaihto oli 214,5 Mmk, jossa kasvua oli 18,1 %.

Tulos

Konsernin tilikauden liikevoitto oli 182,8 Mmk edellisen vuoden vastaavan ollessa 211,0 Mmk. Liikevoiton lasku johtui ennen kaikkea Tiimari-liiketoiminnan myynnistä. Tukku tiimin vaikutus eliminoituna muun liiketoiminnan liikevoitto kasvoi vajaat 6 %.

Kioskikaupan hyvä myynnin kehitys näkyi myös sen tuloksen positiivisena kehityksenä. Näin on ennen kaikkea kotimaan toiminnan osalta, jossa liikevoitto kasvoi 9,5 % edellisestä vuodesta. Viron toiminta oli tappiollista ja tappio kasvoi edellisvuotisesta. Tuloksen parantamiseksi keskitytään tänä vuonna myyntivolyymin nostamiseen ja myyntikatteen parantamiseen. Samoin yksittäisiä tappiollisia pisteitä lopetetaan.

Lehtitukkukaupan tulos kasvoi lähes liikevaihdon kasvun tahdissa. Suomalaisen Kirjakaupan tulos notkahti lievästi johtuen uuden liiketoiminnan hankintojen goodwill-poistoista. Samoin EuroStradan tulos heikkeni edellisestä vuodesta, kun Pizza Hut -yhtiön toiminnan tulos ei ole vastannut asetettuja tavoitteita. Varsinkin alkuvuoden hyvä elokuvatarjonta siivitti Finnkinon jo toiseen perättäiseen hyvään tuloksen parannusvuoteen.

Tilikaudella 1998 lyhennettiin suunnitelman mukaisia poistoajoja ennen kaikkea myymäläkoneiden ja -ka-

lustojen osalta. Muutoksen tulosvaikeus verrattuna edelliseen vuoteen on -5,7 Mmk.

Tukku tiimin myynnistä aiheutunut positiivinen kassavirta paransi yhtiön rahoitusasemaa entisestään. Rahoitustuotot, joista on vähennetty rahoitusarvopaperien arvonalentumiset, kasvoivat edellisen vuoden 15,5 Mmk:sta 23,3 Mmk:aan ja vastaavasti korkokulut pienenevät 5,7 Mmk:sta 2,0 Mmk:aan. Suhteellisesti kassavarojen tuotto parani huolimatta alentuneesta yleisestä korkotasosta.

Yhtiön tulos ennen satunnaisia eriä oli 204,0 Mmk, mikä oli 7,6 % edellistä vuotta vähemmän. Tukku tiimin myynnin myyntivoitto 190 Mmk on kirjattu satunnaisiin eriin. Tilikauden tulokseksi ennen veroja muodostui 394,0 Mmk kasvaen 85 % edellisestä vuodesta.

Emoyhtiön tilikauden tulos ennen veroja oli 436,5 Mmk. Tukku tiimin 260,0 Mmk:n myyntihinnan lisäksi Tukku tiimi Oy maksoi osinkoa vuodelta 1997 emoyhtiölle 50 Mmk, joka kirjautui emoyhtiön rahoitustuottoihin vuodelle 1998 ja konserniavustusta 50 Mmk, joka kirjautui emoyhtiön edellisen vuoden tulokseen.

Tulos osaketta kohti oli 21,98 mk, kun vastaava suhdeluku vuotta aiemmin oli 24,23 mk. Sijoitetun pääoman tuotto laski 17,5 %:iin edellisen vuoden 20,3 %:sta. Osakekohtainen oma pääoma kasvoi 156,92 markasta 187,59 markkaan.

Investoinnit

Konsernin kokonaisinvestoinnit olivat 188 Mmk kasvaen lähes 50 Mmk edellisestä vuodesta. Tärkeimmät investoinnit olivat Suomalaisen Kirjakaupan liiketoiminnan hankinnat sekä Finnkinon elokuvateatterikeskusten investoinnit, ennen kaikkea Tennispalatsi. Eri liiketoimintayksiköissä investoitiin huomattavasti myyntiä tukeviin tietojärjestelmiin. Myymäläinvestoinnit keskittyivät lähinnä Kioskikauppaan ja Pizza Hut -ravintoloihin. Uusittu lehtilähtämö-

valmistui vuoden loppuun mennessä ja sen kokonaiskustannukset olivat lähes 10 Mmk.

Rahoitus

Konsernin rahoitusasema on erittäin vahva. Korollinen vieras pääoma väheni 44,6 Mmk:lla ja sitä oli vuoden lopussa 37,5 Mmk. Konsernin likvidit rahavarat vastaavana aikana olivat 574,9 Mmk. Omavaraisuusaste parani 59,5 %:sta 64,9 %:iin. Velkaantumisasaste (gearing) oli negatiivinen -44,2 %.

Osakepääoma

Rautakirja Oyj:n osakepääoma vuoden 1998 lopussa oli 129,6 Mmk jakautuen 6,48 miljoonaan kappaleeseen 20 markan nimellisarvoisia osakkeita. Osakepääomassa ei tilikauden aikana tapahtunut muutoksia.

Hallituksella ei ollut voimassa olevia osakeantivaltuuksia tai vaihtovelkakirja- ja optiolainojen liikkeeseenlaskuvaltuuksia tilikaudella.

Osakkaat

Pohjola-konserni ilmoitti 24.3.1998, että Pohjola-konsernin omistus Rautakirja Oyj:n osakepääomasta oli alittanut yhden kymmenesosan. Omistuksen lasku johtui siitä, että Eläkevakuutusyhtiö Ilmarista ei enää lueta Pohjolan konserniin sen jälkeen, kun Ilmarinen muuttui keskinäiseksi eläkevakuutusyhtiöksi.

15.5.1998 WSOY, Sanoma Osakeyhtiö, Helsinki Media ja viimeksi mainittuja omistava Devarda ilmoittivat sulautuvansa Sanoma-WSOY Oyj -nimiseksi yhtiöksi. Sulautumisen on tarkoitus tulla voimaan 1.5.1999. Asianomaisten yhtiöiden päättävät elimet ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman, samoin kuin rekisteriviranomainen on myöntänyt luvan sulautumisen täytäntöönpanoon. Vuoden lopussa WSOY omisti Rautakirjasta 31,33 % ja Sanoma Osakeyhtiö 23,42 %, joten uuden yhtiön omistusosuudeksi tulee noin 55 prosenttia. Tällöin Rautakirjasta tulee uuden yhtiön tytäryhtiö.

Rautakirja Oyj jatkaa toimintaansa itsenäisenä pörssi-yhtiönä.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Rautakirja Oyj:n hallitus on päättänyt ehdottaa 21. päivänä huhtikuuta koontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan vuodelta 1998 A- ja B-osakkeelle 15,50 mk osakkeelta. Osinkoehdotus lähtee siitä, että toiminnallisen tuloksen perusteella maksettavan osingon osuus on 12,00 mk osakkeelta ja ylimääräinen satunnaisiin myyntivoittoihin perustuva osinko on 3,50 mk osakkeelta. Edellisen vuoden osinko oli 12,50 mk osakkeelta. Ehdotuksen mukaan osingon maksupäivä on 3.5.1999 ja täsmäytyspäivä 26.4.1999.

Henkilöstö ja organisaatio

Rautakirja Oyj:n toimitusjohtajaksi nimitettiin 1.5.1998 alkaen varatoimitusjohtaja, ekonomi, oikeustieteen kandidaatti Hannu Syrjänen toimitusjohtaja, kauppaneuvos Raimo Hertton jäädessä eläkkeelle 30.4.1998.

Johtokunnan jäseniksi nimitettiin lisäksi Suomalainen Kirjakauppa Oy:n toimitusjohtaja Raimo Kurri ja Finnkino Oy:n toimitusjohtaja Timo Mänty 1.5.1998 alkaen.

Yhtymän henkilömäärä oli keskimäärin 4.970 henkilöä, joka oli 68 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilömäärän vähenemiseen vaikutti Tukku-tiimin myynti. Sen palveluksessa oli yhteensä 550 henkilöä.

Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 2.783 henkilöä eli 24 henkilöä edellistä vuotta vähemmän.

Yhtymässä sovelletaan kannustavia palkkausjärjestelmiä, joilla palkitaan tavoitteet ylittäviä työsuorituksia vuositasolla yksilö- ja pienryhmäkohtaisesti. Järjestelmien piirissä on koko vakinainen henkilöstö. Tulospalkkiot vuonna 1998 henkilösuorituksen olivat 14,4 Mmk, mikä oli edellisen vuoden tasoa.

Rautakirja ja vuosi 2000

Rautakirjan vuosi 2000 -valmiustöiden menpiteet on aloitettu vuonna 1997. Vuoden 1998 loppuun mennessä keskeisimmät liiketoiminta- ja taloussovellukset on saatettu vuosi 2000 -valmiuteen. Vuoden 1999 aikana järjestelmien käyttöönotto ja testaus jatkuvat edelleen.

Rautakirja-konserni on siirtynyt uuteen vakioituun NT-pohjaiseen työasemaympäristöön vuoden 1998 aikana. Samalla on uusittu paikallisverkko, toimisto-ohjelmistot ja sähköposti. Tällä taataan myös vuosi 2000 -yhteensopivuus työasemaympäristössä. Kokonaisuudessaan investointi oli lähes 10 Mmk.

Vuosi 2000 -valmius on merkinnyt mittavia järjestelmämuutoksia ja työpanosta. Yrityksen ulkopuolelle maksetut, pelkästään vuosituhannen vaihtumisesta johtuvat järjestelmien päivityskustannukset ovat noin 4 Mmk. Sen lisäksi usean sovelluksen uusinta on ajoitettu siten, että uudet versiot ovat käytössä vuosi 2000 -valmiina vuosien 1998–1999 aikana.

Tällä hetkellä ei ole tiedossa sellaisia toimintaan vaikuttavia kriittisiä yhteistyökumppaneita, joiden osalta vuosi 2000 aiheuttaisi oleellisia riskejä Rautakirjan liiketoimintaan. Yhteistyökumppaneiden vuosi 2000 -valmiutta tarkastellaan kuitenkin edelleen kuluvan vuoden aikana.

Euro

Rautakirja ottaa euron käyttöön raportointi- ja kirjanpitovaluuttana 1.1.2002. Rautakirja toimii vähittäiskaupan alueella ja pääosa liiketoiminnasta on markkapohjaista vuoden 2001 loppuun asti.

Euron käyttöönotto aiheuttaa merkittäviä kustannuksia hinnoitteluratkaisuissa, koulutuksessa sekä tietojärjestelmien uudistamisessa vuosien 1999–2001 aikana. Käyttämällä Kaupan Keskusliiton julkaisemia yleisiä arviokriteerejä Rautakirjan ennakoitujen kustannukset ovat suuruusluokaltaan 15 Mmk.

Näkymät vuodelle 1999

Lähtökohdat vuodelle 1999 näyttävät edelleen hyviltä. Kuluttajien luottamus omaan talouteensa ja sen positiiviseen kehitykseen on pysynyt korkeana. Ostovoiman arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna runsaat kolme prosenttia ja yksityisen kulutuksen kasvuennusteet ovat 4–5 prosentin välillä.

Kuluvana vuonna Suomen taloudellinen kasvu lepää paljolti kotimaisen kysynnän varassa. Huolestuttavana piirteenä on teollisuuden kasvunäkymien heikentyminen varsinkin lyhyellä tähtäyksellä. Tällä saattaa laajentua nopeitakin vaikutuksia kuluttajien luottamukseen.

Perinteisesti Rautakirja-yhtymän liiketoiminta-alueet eivät ole kovin suhdanneherkkiä ja ne seuraavat suhdannekäänteitä viiveellä ja monia muita sektoreita maltillisemmin.

Konsernin ennakoitu liikevaihto kuluvalla vuodelle on 3,5 Mrd. mk, mikä on runsaat 3 prosenttia edellistä vuotta enemmän. Toiminnallisen tuloksen arvioidaan olevan viime vuotisella hyvällä tasolla. Toimintasuunnitelmien mukaan investointien kokonaismäärän ennakoitaan olevan noin 170 Mmk ilman mahdollisia yrityshankintoja.

TULOSLASKELMA

<i>Tuloslaskelma 1.1.-31.12. (Mmk)</i>	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Liikevaihto 1)	3.422,9	3.407,7	2.321,3	2.197,3
Liiketoiminnan muut tuotot 2)	64,8	56,7	69,0	62,3
Materiaalit ja palvelut 3)	2.390,7	2.340,3	1.748,0	1.661,7
Henkilöstökulut 4) 5)	507,2	508,3	322,1	294,7
Poistot ja arvonalentumiset 7)	86,0	72,1	41,3	33,6
Liiketoiminnan muut kulut 8)	321,0	332,6	146,5	138,8
Liikevoitto	182,8	211,0	132,4	130,9
Rahoitustuotot ja -kulut 9)	21,2	9,9	115,1	56,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	204,0	220,9	247,5	187,6
Satunnaiset erät 10)	190,0	-7,7	189,0	62,7
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	394,0	213,1	436,5	250,3
Tilinpäätössiirrot 11)	-	-	19,6	56,5
Välittömät verot 12)	-110,8	-61,3	-128,8	-72,8
Vähemmistön osuus			-	-
Tilikauden voitto	283,2	151,9	327,3	234,0

TASE

Tase 31.12. (Mmk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat 13)				
Aineettomat hyödykkeet	134,8	99,6	53,0	44,0
Konserniliikearvo	29,4	41,2	–	–
Aineelliset hyödykkeet	325,3	342,0	230,0	221,2
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä 14)	–	–	103,5	166,6
Osuudet omistusyhteisy yrityksissä 15)	88,8	88,7	62,3	62,2
Muut sijoitukset 16)	362,3	341,9	332,7	311,1
Sijoitukset yhteensä	451,1	430,6	498,6	540,0
Pysyvät vastaavat yhteensä	940,5	913,4	781,5	805,3
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus 17)	197,3	298,5	66,2	73,0
Saamiset 18) 19)	175,3	198,5	260,0	260,2
Rahoitusarvopaperit 20)	495,4	242,0	495,4	242,0
Rahat ja pankkisaamiset	79,5	66,9	73,7	54,8
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	947,6	805,8	895,3	630,0
	1.888,1	1.719,2	1.676,8	1.435,3
VASTATTAVAA				
Oma pääoma 21)				
Osakepääoma	129,6	129,6	129,6	129,6
Arvonkorotusrahassto	–	2,5	–	2,5
Vararahasto	2,0	2,0	2,0	2,0
Muut rahastot	42,9	42,9	42,9	42,9
Edellisten tilikausien voitto	757,9	688,0	552,3	400,4
Tilikauden voitto	283,2	151,9	327,3	234,0
Oma pääoma yhteensä	1.215,6	1.016,9	1.054,1	811,3
Vähemmistöosuus	1,6	1,5	–	–
Tilinpäätössiirtojen kertymä 22)	–	–	124,2	143,8
Pakolliset varaukset 23)	11,8	–	11,8	–
Vieras pääoma 24)				
Laskennallinen verovelka	51,2	65,5	–	–
Pitkäaikainen vieras pääoma	28,6	34,2	28,5	28,5
Lyhytaikainen vieras pääoma 25)	579,3	601,1	458,1	451,6
Vieras pääoma yhteensä	659,0	700,8	486,6	480,1
	1.888,1	1.719,2	1.676,8	1.435,3

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma 1.1.–31.12. (Mmk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Liiketoiminta				
Liikevoitto	182,8	211,0	132,4	130,9
Oikaisut liikevoittoon 1)	85,5	73,1	51,8	38,2
Nettokäyttöpääoman muutos 2)	44,3	33,3	60,1	53,2
Rahoitustuotot ja -kulut	21,2	9,9	115,1	56,7
Verot	-118,6	-72,9	-128,8	-72,8
Liiketoiminnan nettokassavirta	215,3	254,4	230,6	206,2
Investoinnit				
Käyttöomaisuuden ostot	-188,0	-138,6	-105,9	-110,6
Käyttöomaisuuden myynnit	16,9	5,0	15,1	4,7
Myydyt konserniyhtiöt	341,8	-	260,0	-
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten vähennys	0,2	0,2	0,2	0,2
Investointien kassavirta yhteensä	170,9	-133,4	169,3	-105,7
Kassavirta ennen rahoitusta	386,2	121,0	399,9	100,5
Rahoitus				
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	-32,5	-110,1	-32,4	-94,2
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	-6,6	7,6	-14,2	-40,4
Maksetut osingot	-81,0	-77,8	-81,0	-77,8
Saadut konserniavustukset	-	-	-	50,0
Rahoitus yhteensä	-120,1	-180,2	-127,6	-162,3
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys (+)/vähennys (-)	266,1	-59,2	272,3	-61,8
Oikaisuera				
Taseen mukainen likvidien varojen lisäys (+)/vähennys (-)	266,1	-59,3	272,3	-61,8
Likvidit varat 1.1.	308,8	368,1	296,8	358,6
Likvidit varat 31.12.	574,9	308,8	569,1	296,8
1) Oikaisut liikevoittoon				
Poistot ja arvonalentumiset	86,0	72,1	41,3	33,6
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	-0,5	1,0	-1,3	0,3
Eläkevastuut	-	-	11,8	-
Investointivarausten käyttö	-	-	-	4,3
	85,5	73,1	51,8	38,2
2) Nettokäyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuuden muutos	-9,7	-31,2	6,8	0,6
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-9,3	18,2	0,2	16,9
Korottoman vieraan pääoman muutos	63,2	46,3	53,1	35,7
	44,3	33,3	60,1	53,2

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT LUVUT

	1998	1997	1996	1995	1994
Liikevaihto	3.422,9	3.407,7	3.237,2	3.281,4	3.057,1
Liikevaihdon muutos, %	0,4	5,3	-1,4	7,3	4,6
Liikevoitto, Mmk	182,8	211,0	197,6	184,9	153,1
Liikevoitto, % liikevaihdosta	5,3	6,2	6,1	5,6	5,0
Voitto ennen satunnaisia eriä, Mmk	204,0	220,9	214,8	195,3	156,0
Voitto ennen satunnaisia eriä, % liikevaihdosta	6,0	6,5	6,6	6,0	5,1
Voitto ennen veroja, Mmk	394,0	213,1	234,0	195,3	156,1
Voitto ennen veroja, % liikevaihdosta	11,5	6,3	7,2	6,0	5,1
Taseen loppusumma, Mmk	1.888,1	1.719,2	1.712,9	1.842,9	1.850,8
Pysyvät vastaavat	940,5	913,4	860,8	871,6	863,1
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	197,3	298,5	267,3	285,0	266,4
Saamiset	175,3	198,5	216,7	261,4	274,5
Rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset	574,9	308,8	368,1	424,9	446,8
Oma pääoma	1.215,6	1.016,9	942,8	839,8	760,3
Vähemmistöosuus	1,6	1,5	1,5	1,7	1,4
Pakolliset varaukset	11,8	-	-	-	-
Laskennallinen verovelka	51,2	65,5	77,1	84,9	79,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	28,6	34,2	123,3	196,4	309,4
Lyhytaikainen vieras pääoma	579,3	601,1	568,1	720,2	700,0
Korollinen vieras pääoma	37,5	82,1	184,5	263,6	372,8
Koroton vieras pääoma	633,4	618,7	584,0	737,8	716,3
Oman pääoman tuotto-%	12,7	16,0	17,2	16,4	15,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	17,5	20,3	20,4	19,3	16,2
Omavaraisuusaste, %	64,9	59,5	55,3	45,7	41,2
Velkaantumisaste, %	-44,2	-22,3	-19,4	-19,2	-9,7
Current ratio	1,6	1,3	1,5	1,3	1,4
Bruttoinvestoinnit, Mmk	188,0	138,6	72,8	81,7	178,2
Bruttoinvestoinnit, % liikevaihdosta	5,5	4,1	2,3	2,5	5,8
Henkilöstö keskimäärin	4.970	5.038	4.760	4.680	4.201
Henkilömäärä muutettuna kokoaikaisiksi työtuntien mukaan	3.652	3.634	3.439	3.397	3.100

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleen kirjanpitolain ja -asetuksen mukaan. Vuoden 1997 tilinpäätös on muutettu vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Rautakirja Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä suoraan tai välillisesti on yli 50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernituloslaskelmaan hankintahetkestä alkaen ja myydyt tytäryhtiöt myyntihetkeen asti.

Osakkuusyritykset, joissa konsernin osuus äänivallasta on 20–50 % ja omistusosuus vähintään 20 %, ovat asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Omistetut huoneistot ovat pääasiassa konsernin kauppapaikkoja. Yhtiöiden tilinpäätöksiä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistelyllä ei olisi olennaista merkitystä konsernin tulokseen eikä taseeseen. Osakkuusyrityksiltä ei ole myöskään lainasaamisia, eikä niiden puolesta ole annettu vastuusitoumuksia.

Konsolidointi

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaan. Eliminoinneissa on tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnasta vähennetty tytäryhtiöiden hankintahetken oma pääoma ja varaukset laskennallisella verovelalla vähennettynä. Erotus on kohdistettu maa-alueisiin ja rakennuksiin siltä osin, kun niiden käypä arvo on ylittänyt kirjanpitoarvon. Kohdistamaton osa osakkeiden hankintamenosta on käsitelty taseessa konsernilikearvona. Sekä rakennuksiin kohdistetusta osasta hankintamenoa että konsernilikearvosta on tehty suunnitelman mukaiset poistot. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta.

Konserniyhtiöiden väliset saatat ja velat, liiketapahtumat, sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu Suomen markkoiksi käyttäen Suomen Pankin ilmoittamaa tai kunkin kuukauden lopun keskikurssin perusteella laskettua vuoden keskikurssia ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän keskikurssia. Omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muunto- ja kurssierot on käsitelty konsernin voittovaroja oikaisevina erinä.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituloista on vähennetty välilliset verot ja annetut alennukset. Välitysmyyntistä liikevaihtoon sisältyvät välityspalkkiot.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilöstön lakisääteinen eläketurva on vakuutettu eläkevakuutusyhtiöissä. Vapaaehtoisista eläkkeistä vastaa Rautakirja Oy:n Eläkesäätiö s.r. Eläkesäätiöön kuuluvat työnantajina Rautakirja Oyj, Finnkino Oy, Euro-Strada Oy ja P.M. Drockila Oy. Säätiö on suljettu v. 1974.

Eläkesäätiön kokonaisvastuu tilivuoden päättyessä oli 116,8 Mmk ja vastuuvajaus 17,9 Mmk. Arvostettaessa säätiön omaisuus käypään arvoon vastuuvajaus oli 12,1 Mmk. Konsernissa käyvän arvon mukaan laskettu vastuuvajaus on kirjattu kuluksi ja velaksi pääosin aikaisempina vuosina. Vuoden 1998 henkilöstökuluihin sisältyy konsernissa lähinnä eläkevastuun laskuperusteiden muutoksesta johtuva vastuuvajauksen kasvua 2,2 Mmk. Vuonna 1998 emoyhtiön henkilöstökuluihin ja pakollisiin varauksiin on kirjattu yhtiössä eläkesäätiön käyvän arvon mukaan lasketun vastuuvajauksen kattamiseksi suorittamatta oleva määrä, 11,8 Mmk.

Emoyhtiön muista vapaaehtoisista eläkesitoumuksista on alkanee eläkkeet vakuutettu pääosin ulkopuolisessa vakuutusyhtiössä. Vapaaehtoiisiin eläkesitoumuksiin perustuvat vastaiset eläkkeet, 4,7 Mmk, on kirjattu siirtovelkoihin. Vuodelle 1998 kohdistuu vastaisista eläkesitoumuksista kulukirjausta 1,3 Mmk. Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

Käyttöomaisuuden arvostus

Kuluva käyttöomaisuus on arvostettu suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon, osakkeet ja osuudet hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Maa-alueisiin ja rakennuksiin sisältyy arvonkorotuksia.

Suunnitelman mukaiset poistot kuluvasta käyttöomaisuudesta on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasa-poistoina alkuperäisestä hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5 v
Konsernilikearvot	5–10 v

Liikearvot ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 v
Rakennukset ja rakennelmat	10–40 v
Koneet ja kalusto	4–16 v
Muut aineelliset hyödykkeet	10 v

Tilikauden aikana käyttöomaisuuden taloudellisia poistoaikoja on tarkistettu vastaamaan kulumista ja uudistustarvetta. Myymäläkoneiden ja -kaluston poistoaikoja on lyhennetty 8 vuodesta 6 vuoteen. Poistosuunnitelman muutoksen vaikutus tilikauden poistoihin on konsernissa 5,7 Mmk ja emoyhtiössä 4,4 Mmk.

Finnkino Oy:n hankinnasta syntynyt konsernilikearvo poistetaan 10 vuodessa, koska yhtiön tuotemerkki johtavana elokuvateatteriketjuna on tunnettu ja sen vaikutusajan katsotaan olevan vähintään 10 vuotta.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempan todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutus-hintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusarvopapereihin sisältyvät osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempan markkina-arvoon.

Joukkovelkakirjalainojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkotuotoksi tai korkotuotosten oikaisuksi kunkin joukkovelkakirjan laina-ajalle. Tasearvona on hintaerojaksotuksella oikaistu hankintahinta, joka tilinpäätöksessä lainakohtaisesti vastaa myös alimman arvon periaatetta. Vaihtovelkakirjalainat on arvostettu alimman arvon periaatteella.

Sijoitusrahasto-osuudet on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempan markkina-arvoon. Markkinarahasijoitukset on arvostettu hankintahintaan ja niiden korot on jaksotettu.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Euro-alueen kansallisten valuuttojen määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen markkoiksi käyttäen Euroopan Keskuspankin 31.12.1998 vahvistamia kiinteitä kurssseja. Muut ulkomaanrahan määräiset saavat ja velat on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteraamaan kurssiin. Kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

<i>Tuloslaskelman liitetiedot (Mmk)</i>	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
1. LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
Kioskikauppa	1.717,5	1.597,4	1.676,0	1.575,4
Lehtitukkukauppa	805,1	774,4	805,1	774,4
Kirjakauppa	568,7	504,0	–	–
Elokuvatoiminta	243,9	226,0	–	–
Kahvila- ja ravintolatoiminta	214,5	181,6	–	–
Muu toiminta	70,3	310,0	–	–
Sisäinen myynti	-197,1	-185,7	-159,7	-152,5
	3.422,9	3.407,7	2.321,3	2.197,3
2. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Vuokratuotot	58,9	54,2	64,1	60,9
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	5,8	2,5	4,9	1,4
	64,8	56,7	69,0	62,3
3. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	2.390,4	2.369,7	1.741,2	1.661,0
Varaston muutos	0,3	-29,4	6,8	0,6
	2.390,7	2.340,3	1.748,0	1.661,7
4. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	408,7	409,0	248,3	236,5
Eläkekulut	61,3	60,9	52,1	38,0
Muut henkilösivukulut	37,2	38,4	21,7	20,2
	507,2	508,3	322,1	294,7
5. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet				
– palkat ja palkkiot	4,8	5,7	1,7	1,8
– osapalkkiot	0,8	1,0	0,3	0,2
	5,7	6,7	2,0	2,0
Lainoja yhtiön lähipiirille ei ole ollut.				
6. HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN				
Kioskikauppa	2.833	2.726	2.500	2.525
Lehtitukkukauppa	209	206	209	206
Kirjakauppa	660	543	–	–
Elokuvatoiminta	397	431	–	–
Kahvila- ja ravintolatoiminta	604	475	–	–
Muu toiminta	187	576	–	–
Kiinteistöt	8	7	2	2
Hallintopalvelut	72	74	72	74
	4.970	5.038	2.783	2.807
7. POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	78,3	63,2	41,3	33,6
Konserniliikearvon poisto	6,6	8,9	–	–
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	1,1	–	–	–
	86,0	72,1	41,3	33,6
8. LIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Vuokrat	123,1	133,5	46,4	44,4
Kuljetuskulut	35,8	34,1	31,8	30,8
Myynnin kulut	65,7	75,7	36,3	37,0
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	11,9	11,6	6,9	6,7
Muut kulut	84,5	77,7	25,2	19,8
	321,0	332,6	146,5	138,8

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	–	–	85,8	40,2
Muilta	1,1	1,5	0,7	1,3
	1,1	1,5	86,6	41,5
Korkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Muilta	0,1	0,1	0,1	0,1
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	1,2	1,6	86,6	41,6
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	–	–	9,1	8,6
Muilta	25,7	16,6	25,3	15,6
	25,7	16,6	34,5	24,3
Rahoitustuotot yhteensä	26,8	18,2	121,1	65,9
Sijoitusten arvonalentumiset				
Rahoitusarvopaperien arvonalentumiset	–3,6	–2,7	–3,6	–2,7
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	–	–	–0,7	–1,6
Muille	–2,0	–5,7	–1,7	–4,9
	–2,0	–5,7	–2,4	–6,5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	21,2	9,9	115,1	56,7
Erään korko- ja rahoitustuotot sisältyy kurssitappioita (netto)	–0,4	–0,4	–0,4	–0,5
10. SATUNNAISET ERÄT				
Satunnaiset tuotot	190,0	–	189,0	12,7
Konserniavustukset	–	–	–	50,0
Satunnaiset kulut	–	–7,7	–	–
	190,0	–7,7	189,0	62,7
Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu TukkuTiimi Oy:n ja TukkuTiimi AB:n osakkeiden myynnistä saadut myyntivoitot. Vuonna 1997 konsernin satunnaisissa kuluissa on esitetty elokuvien levitystoiminnan osuutta vastaava lisäpoisto Finnkinon konserniliikearvosta. Emoyhtiön satunnaisissa tuotoissa on esitetty vuonna 1997 Kauppa Hallenberg Oy:n fuusiovoitto.				
11. TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	–	–	19,6	–21,6
Siirtymävarauksen tuloutus	–	–	–	45,9
Investointivarausten tuloutus	–	–	–	32,2
	–	–	19,6	56,5
12. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot satunnaisista eristä	–49,2	2,6	–49,2	–14,0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	–69,3	–75,5	–79,6	–58,8
Laskennallisen verovelan muutos	7,8	11,6	–	–
	–110,8	–61,3	–128,8	–72,8

Taseen liitetiedot (Mmk)

13. PYSYVÄT VASTAAVAT

KONSERNI

	Hankintameno 1.1.1998	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot taseerien välillä	Hankintameno 31.12. 1998	Kertyneet poistot 1.1.1998	Arvonalennukset 1.1.1998	Vähennyksen kert. poistot ja arvonalennukset	Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	Kirjanpitoarvo 31.12. 1998
Aineettomat hyödykkeet										
Aineettomat oikeudet *)	42,6	10,8	-12,9	0,8	41,3	-20,9		11,5	-7,0	24,9
Liikearvo *)	78,2	21,2	-4,1		95,2	-50,1		3,5	-11,1	37,4
Muut pitkävaikutteiset menot *)	122,0	31,3	-21,5	-0,9	130,9	-72,9		17,9	-11,8	64,1
Ennakkomaksut	0,8	7,4		0,1	8,3					8,3
	243,6	70,7	-38,5		275,8	-144,0		32,9	-29,9	134,8
Konserniliikearvo	89,7	0,3	-26,4		63,5	-48,5		21,0	-6,6	29,4
Aineelliset hyödykkeet										
Maa- ja vesialueet	19,2	0,5	-3,9		15,7					15,7
Arvonkorotukset	18,3		-0,1		18,2					18,2
Maa- ja vesialueet yhteensä	37,5	0,5	-4,0		33,9					33,9
Rakennukset ja rakennelmat	173,4	1,0	-49,6		124,7	-66,4		13,9	-4,8	67,4
Arvonkorotukset	57,5		-3,7		53,8					53,8
Rakennukset yhteensä	230,9	1,0	-53,3		178,5	-66,4		13,9	-4,8	121,2
Koneet ja kalusto *)	277,1	73,1	-80,8	0,1	269,4	-138,9		67,9	-44,6	153,8
Muut aineelliset hyödykkeet *)	2,4	0,1	-0,5		2,0	-0,6		0,2	-0,1	1,4
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	0,1	14,7		0,1	14,9					14,9
	547,8	89,4	-138,7	0,2	498,8	-205,9		82,0	-49,5	325,3
Sijoitukset										
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	90,2				90,2		-1,5			88,8
Muut sijoitukset										
Muut osakkeet ja osuudet	359,2	27,6	-6,5	-0,3	380,1		-20,3	0,2		360,0
Muut saamiset	1,3		-0,2		1,2					1,2
Ennakkomaksut	1,6			-0,5	1,1					1,1
Muut sijoitukset yhteensä	362,2	27,6	-6,6	-0,8	382,3		-20,3	0,2		362,3
	452,3	27,6	-6,6	-0,8	472,6		-21,7	0,2		451,1
Pysyvät vastaavat yhteensä	1.333,5	188,0	-210,3	-0,6	1.310,6	-398,4	-21,7	136,1	-86,0	940,5

Tuotannollisten koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.1998

3,2

*) Hankintamenoön sisältyvät ne käyttöomaisuushyödykkeet, joiden hankintamenoja ei ole vielä kokonaan kirjattu suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Vuoden aikana loppuun poistettujen käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno on myytyjen ja romutettujen hyödykkeiden ohella esitetty hankintamenojen vähennyksissä.

13. PYSYVÄT VASTAAVAT

EMOYHTIÖ

	Hankintameno 1.1.1998	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot taseerien välillä	Hankintameno 31.12. 1998	Kertyneet poistot 1.1.1998	Arvon- alennu- miset 1.1.1998	Vähennys- ten kert. poistot ja arvonalennu- miset	Tili- kauden suunnitelman mukaiset poistot	Kirjan- pito- arvo 31.12. 1998
Aineettomat hyödykkeet										
Aineettomat oikeudet *)	26,7	4,3	-8,8		22,2	-13,9		8,7	-3,9	13,1
Liikearvo*)	1,3	0,4			1,7	-0,6			-0,3	0,8
Muut pitkävaikutteiset menot *)	74,9	16,6	-7,6		83,9	-44,3		6,6	-7,1	39,0
	102,8	21,4	-16,4		107,8	-58,8		15,3	-11,4	53,0
Aineelliset hyödykkeet										
Maa- ja vesialueet	7,2		-1,1		6,1					6,1
Arvonkorotukset	18,2				18,2					18,2
Maa- ja vesialueet yhteensä	25,4		-1,1		24,3					24,3
Rakennukset ja rakennelmat	101,9	0,9	-4,9		97,9	-48,2		2,1	-2,4	49,5
Arvonkorotukset	57,3		-3,5		53,8					53,8
Rakennukset yhteensä	159,2	0,9	-8,4		151,7	-48,2		2,1	-2,4	103,3
Koneet ja kalusto *)	146,0	48,1	-21,9		172,2	-62,5		18,8	-27,3	101,1
Muut aineelliset hyödykkeet *)	1,8	0,1	-0,1		1,8	-0,5		0,1	-0,1	1,3
	332,3	49,1	-31,5		350,0	-111,1		21,0	-29,9	230,0
Sijoitukset										
Osuudet saman konsernin										
yrityksissä	179,8	7,9	-84,1		103,5		-13,2	13,2		103,5
Osuudet omistusyhteisyryityksissä	62,4	0,1			62,5		-0,2			62,3
Muut sijoitukset										
Muut osakkeet ja osuudet	318,3	27,5	-5,4	-0,3	340,1		-9,9	0,2		330,5
Muut saamiset	1,3		-0,2		1,2					1,2
Ennakkomaksut	1,4			-0,3	1,1					1,1
Muut sijoitukset yhteensä	321,0	27,5	-5,5	-0,6	342,4		-9,9	0,2		332,7
	563,2	35,4	-89,6	-0,6	508,4		-23,2	13,4		498,6
Pysyvät vastaavat yhteensä	998,4	105,9	-137,5	-0,6	966,1	-169,9	-23,2	49,7	-41,3	781,5

*) Hankintamenoön sisältyvät ne käyttöomaisuushyödykkeet, joiden hankintamenoja ei ole vielä kokonaan kirjattu suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Vuoden aikana loppuun poistettujen käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno on myytyjen ja romutettujen hyödykkeiden ohella esitetty hankintamenojen vähennyksissä.

14. KONSERNIYRITYKSET (1.000 mk)

	Konsernin omistus- ja äänivalta- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Emo- yhtiön omistus- osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/ osuuksien kirjanpitoarvo	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukainen oma pääoma	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio
As. Oy Imatran Sassinkulma, Imatra	74,7	739	60,6	672	989	3
Baltic Cinema SIA, Riika Latvia	90,0	185			206	905
P.M. Drockila Oy, Vantaa	100,0	9.992	100,0	281	9.992	45
Finnkino Oy, Vantaa	100,0	42.298	100,0	46.874	42.298	4.990
EuroStrada Oy, Vantaa	100,0	39.765	100,0	22.664	39.765	3.586
Interprint Oy, Helsinki	100,0	246			246	79
Kiint. Oy Hallahepe, Toijala	100,0	252	100,0	813	252	3
Kiint. Oy Jokela City 1, Tuusula	100,0	7.866	57,0	2.120	7.866	192
Kiint. Oy Keravan Toripaviljonki, Kerava	50,8	1.428	50,8	1.352	2.259	
Kiint. Oy Kuusankosken kioski	58,9	399	58,9	402	677	3
Kiint. Oy Porin Liisankatu 6, Pori	100,0	5.969	100,0	6.963	5.969	-8
Kiint. Oy Salon Törökioski, Salo	55,6	612	55,6	617	801	
Kirjasoppi Oy, Vantaa	100,0	1	90,0	1	1	-
Lehtijakelu-Driva Rack Oy, Vantaa	100,0	1	90,0	1	1	-
Lehti-Maja Oy, Vantaa	100,0	2	98,0	5	2	-
Lehti-Maja Eesti AS, Tallinna Viro	100,0	-1.073	100,0	9.069	-1.073	-6.286
Lehtipiste Oy Pressco, Vantaa	100,0	1.072	100,0	1.000	1.072	29
O.Y. Lelutaide A.B., Helsinki	100,0	85	100,0	152	85	-
Pro Kirja Oy, Helsinki	50,0	36			73	2
Suomalainen Kirjakauppa Oy, Helsinki	100,0	79.846	99,5	10.544	79.846	19.002
Yhteensä				103.527		

15. OSAKKUUSYRITYSOSAKKEET JA -OSUDET

Osakkuusyritysosakkeisiin ja -osuuksiin sisältyy 29 asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä yksi merkitykseltään vähäinen osakeyhtiö. Niiden kirjanpitoarvo konsernissa on yhteensä 88,8 Mmk. Konsernin osuus osakkuusyritysten omasta pääomasta on 46,4 Mmk.

Emoyhtiössä vastaavien osakkeiden ja osuuksien kirjanpitoarvo on 62,3 Mmk.

16. MUUT OSAKKEET JA OSUDET (1.000 mk)

	Omistus- osuus- %	Kpl	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet				
Golf Exclusive Oy	0,29	4		132
Helsinki Halli Oy	0,11	6	60	120
HEX Oy, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö	0,24	24.400	244	160
Kirjavälitys Oy	15,34	36.117	903	2.011
Oy Nordgolf Ab	0,17	4	100	181
Puhelinosuuskunta HPY	0,07	394	906	854
Tapiolan Monitoimiareena Oy	1,40	14	70	700
Muut < 100.000 mk				4.104
Yhteensä				8.262
Asunto- ja kiinteistöosakkeet, yhtiöitä 531 kpl				320.645
Puhelinosaakkeet ja -osuudet sekä liittymät				1.580
Emoyhtiön muut osakkeet ja osuudet yhteensä				330.487
Muiden konserniyhtiöiden omistamat				
Finn-Lab Oy	12,77	450	450	450
Kirjavälitys Oy	2,74	6.450	161	152
Muut osakkeet ja osuudet				1.409
Asunto- ja kiinteistöosakkeet, yhtiöitä 40 kpl				27.538
Yhteensä				29.549
Konsernin muut osakkeet ja osuudet yhteensä				360.035

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
17. VAIHTO-OMAISSUUS				
Valmiit tuotteet/tavarat 1.1.	298,5	267,3	73,0	73,6
Muutos tuloslaskelmassa	-0,3	29,4	-6,8	-0,6
Yrityskauppojen vaikutus	-100,9	1,4	-	-
Kurssierot		0,4	-	-
Valmiit tuotteet/tavarat 31.12.	197,3	298,5	66,2	73,0
18. SAAMISET				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	104,1	128,0	79,4	84,0
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	-	-	3,8	2,8
Lainasaamiset	-	-	132,6	144,8
Siirtosaamiset	-	-	0,5	0,2
	-	-	136,9	147,8
Lainasaamiset		1,5		0,1
Muut saamiset	15,4	21,7	0,1	0,8
Siirtosaamiset	55,8	47,3	43,6	27,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	175,3	198,5	260,0	260,2
Saamiset yhteensä	175,3	198,5	260,0	260,2

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
19. SIIRTOSAAMISET				
Lehtipalautusarvio	13,9	7,5	13,9	7,5
Veikkaus Oy, voittojen lunastukset	12,8	5,9	12,8	5,9
Muut siirtosaamiset	29,2	34,0	17,0	14,2
	55,8	47,3	43,6	27,5
20. RAHOITUSARVOPAPERIT				
Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, joukko-velkakirjoja, sijoitusrahasto-osuuksia ja sijoitustodistuksia.				
Jälleenhankintahinta	500,0	244,6	500,0	244,6
Kirjanpitoarvo	495,4	242,0	495,4	242,0
Erotus	4,6	2,7	4,6	2,7
21. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	129,6	129,6	129,6	129,6
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2,5	2,5	2,5	2,5
Arvonkorotuksen purku	-2,5	-	-2,5	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	-	2,5	-	2,5
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	2,0	2,0	2,0	2,0
Käyttörahassto 1.1. ja 31.12.	42,9	42,9	42,9	42,9
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	839,9	765,8	634,3	478,1
Osingonjako	-81,0	-77,8	-81,0	-77,8
Arvonkorotuksen purku	-1,0	-	-1,0	-
Tytäryhtiöiden oman pääoman muuntoeron muutos	-	-0,1	-	-
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	757,9	688,0	552,3	400,4
Tilikauden voitto	283,2	151,9	327,3	234,0
Oma pääoma yhteensä	1.215,6	1.016,9	1.054,1	811,3
Jakokelpoiset varat				
Käyttörahassto	42,9	42,9	42,9	42,9
Edellisten tilikausien voitto	757,9	688,0	552,3	400,4
Tilikauden voitto	283,2	151,9	327,3	234,0
Kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus	-131,4	-151,4	-	-
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	952,5	731,4	922,5	677,2
22. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta.				
23. PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	11,8	-	11,8	-
	11,8	-	11,8	-

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
24. VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka				
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista 1.1. 28 % tilivuoden muutoksesta	65,5	77,1		
Laskennallinen verovelka verottamattomista varauksista, joiden oman pääoman osuus eliminoitu hankintamenolaskelmissa	-7,1	-20,8		
Investointivarauksesta konvertoidun poistoeron laskennallinen verovelka	-			
Konsernirakenteen muutos	-0,6	9,2		
	-6,5	-		
	51,2	65,5		
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,1	5,7	-	-
Eläkelainat	28,5	28,5	28,5	28,5
	28,6	34,2	28,5	28,5
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	2,3	9,2	2,2	2,3
Eläkelainat	5,2	37,6	5,2	37,6
Saadut ennakot	13,4	8,6	0,4	0,5
Ostovelat	269,1	286,6	212,2	219,3
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	-	-	0,8	1,1
Muut velat	-	-	13,0	27,4
Siirtovelat	-	-	0,4	0,4
	-	-	14,2	28,9
Muut velat	82,9	65,5	65,8	33,0
Siirtovelat	206,3	193,7	158,1	130,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	579,3	601,1	458,1	451,6
Vieras pääoma yhteensä	659,0	700,8	486,6	480,1
Velat, jotka eräännyvät maksettaviksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Eläkelainat	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	-
25. SIIRTOVELAT				
Vuosilomapalkkavaraus	55,2	50,2	36,6	34,5
Lehdet, kaupintatilimyynnti	32,2	30,6	32,2	30,6
Veikkaus Oy, ostoarvio	24,7	11,1	24,7	11,1
Muut siirtovelat	94,3	101,8	64,7	53,8
	206,3	193,7	158,1	130,0

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1998	1997	1998	1997
Muut liitetiedot (Mmk)				
26. ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET				
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön				
Eläkelainat	28,5	–	28,5	–
Annetut kiinnitykset	20,5	4,5	20,5	4,5
Eläkelainojen vakuudeksi on pantattu myös arvopapereita.				
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja				
Eläkelainat	–	66,1	–	66,1
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	7,3	133,8	7,3	133,8
Ostovelat	40,7	37,0	40,7	37,0
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	22,4	22,2	22,4	22,2
Pantatut arvopaperit yhteensä	29,8	156,0	29,8	156,0
Eläkelainojen vakuudeksi on pantattu myös kiinteistöön kiinnitettyjä haltijavelkakirjoja.				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinnitetyt haltijavelkakirjat	5,5	24,4	–	–
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	10,6	15,1	3,8	4,0
Takaukset	4,8	12,5	–	–
	20,9	52,1	3,8	4,0
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Kiinnitetyt haltijavelkakirjat	–	–	5,5	5,5
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	–	–	6,5	6,7
Takaukset	–	–	7,5	27,5
	–	–	19,5	39,8
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	–	0,4	–	–
	–	0,4	–	–
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut				
Leasingvastuut seuraavana vuonna		0,1		
Leasingvastuut yli vuoden kuluttua		0,2	–	
	0,1	0,4		
Eläkevastuut				
Eläkesäätöön vastuuvajaus	–	–	–	9,7
27. JOHDANNAISSOPIMUKSET (nimellisarvo)				
Valuuttatermiinit	5,3	41,5	5,3	41,5
Valuutan osto-optiot	–	11,0	–	11,0
Valuutan myyntioptiot	–	10,2	–	10,2
Johdannaissopimuksilla on suojattu valuuttamääräisiä saamia. Avoinna olevien valuuttatermiinien markkavasta-arvo oli tilinpäätöshetkellä 5,7 Mmk.				

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakepääoma

Rautakirja Oyj:n osakepääoma on 129.600.000 mk ja osakkeen nimellisarvo 20 mk. A-sarjan osakkeita on 5.400.000 kpl ja B-sarjan osakkeita 1.080.000 kpl. A- ja B-sarjan osakkeet eroavat toisistaan siten, että A-osakkeilla on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja B-osakkeilla yksi ääni. Osakkeet tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon. Yhteisöt omistivat osakkeista vuoden lopussa 98,0 %, yksityishenkilöt 1,8 % ja hallintarekisteröityjen osakkeiden osuus oli 0,2 %.

Pörssikurssien kehitys

Pörssivuosi 1998 jakaantui Helsingin Arvo-paperipörssissä kahteen selkeään osaan. Vuoden alkupuoliskolla osakekurssit nousivat voimakkaasti ja vuoden lopulla volatiilisuus oli korkea. Vuoden aikana HEX-yleisindeksi nousi 68,5 % ja portfolio-tuottoindeksi 17,1 %.

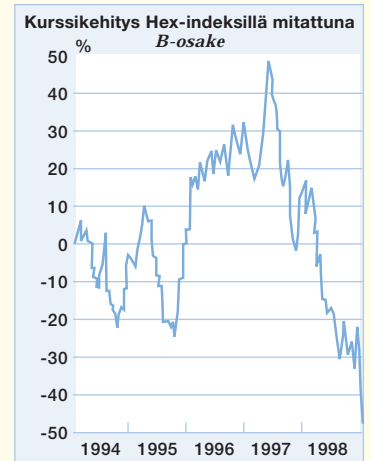
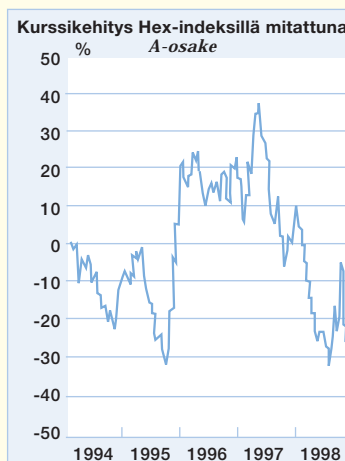
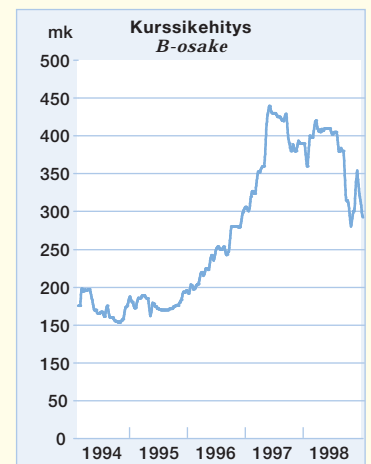
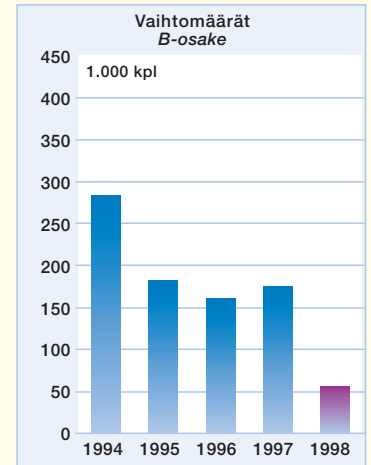
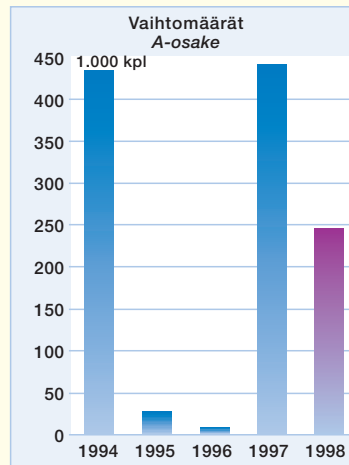
Rautakirja Oyj:n osakekurssi oli erittäin vakaa vuonna 1998 heikentyen loppuvuonna. A-osakkeen kurssi laski vuoden 1997 lopun 390 markasta vuoden 1998 lopun 388 markkaan. Kurssilaskuksi tuli täten 0,5 %. B-osakkeen kurssi laski 360 markasta 290 markkaan, jolloin kurssikehitys oli -19,4 %. A-osakkeen vuoden alin kurssi oli 330 markkaa ja ylin 420 markkaa ja B-osakkeen vuoden alin kurssi oli 280 markkaa ja ylin 420 markkaa.

Rautakirjan osakkeiden markkina-arvo 31.12.1998 oli 2.408,4 Mmk. Vuoden 1997 lopussa markkina-arvo oli 2.494,8 Mmk.

Vaihtomäärät olivat A-osakkeilla 245.626 kpl ja 99,1 Mmk, edellisenä vuonna vastaavasti 442.202 kpl ja 184,3 Mmk. B-osakkeen vaihtomäärät olivat 53.878 kpl ja 21,3 Mmk ja vuotta aikaisemmin 174.558 kpl ja 69,5 Mmk.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan omistusosuus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.1998 yhteensä 510 osaketta, jotka edustavat 0,0079 % yhtiön osakkeista ja 0,0005 % äänistä.

OSAKKEENOMISTAJATIEDOT

Osakkeenomistajat 31.12.1998

	kpl A-osakkeet	kpl B-osakkeet	% osakkeista	% äänistä
Werner Söderström Oyj – WSOY	1.690.256	365.574	31,73	31,33
Sanoma Osakeyhtiö	1.266.182	220.067	22,94	23,42
Oy Karl Fazer Ab	581.171	93.856	10,42	10,74
Kustannusosakeyhtiö Otava	547.056	851	8,46	10,03
Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj	264.000	–	4,07	4,84
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	264.000	–	4,07	4,84
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	150.000	–	2,31	2,75
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	93.000	30.200	1,90	1,73
Kuntien Eläkevakuutus	70.000	52.920	1,90	1,33
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	80.816	22.353	1,59	1,50
10 suurinta omistajaa yhteensä	5.006.481	785.821	89,39	92,52
Hallintarekisteröidyt osakkeet	2.200	10.000	0,19	0,05
Muut osakkeenomistajat yhteensä	390.992	284.041	10,41	7,42
Arvo-osuuksiksi vaihtamatta	327	138	0,01	0,01
Kaikki yhteensä	5.400.000	1.080.000	100,00	100,00

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.1998

	A-OSAKKEET				B-OSAKKEET			
	osakkaiden lukumäärä	% osakkaista	osakkeita yhteensä	% osakkeista	osakkaiden lukumäärä	% osakkaista	osakkeita yhteensä	% osakkeista
Yksityiset yritykset	46	8,73	4.124.031	76,37	40	8,31	699.092	64,73
Julkiset yritykset	3	0,57	16.460	0,31	1	0,21	1.872	0,17
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	18	3,41	885.800	16,40	12	2,49	149.080	13,80
Julkisyhteisöt	8	1,52	213.680	3,96	6	1,25	119.744	11,09
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	9	1,71	86.650	1,60	16	3,33	51.419	4,76
Kotitaloudet	442	83,87	70.841	1,31	406	84,41	48.655	4,51
Ulkomaat	1	0,19	11	0,00	–	–	–	–
Hallintarekisteröidyt			2.200	0,04			10.000	0,93

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.1998

osakkeita kpl	A-OSAKKEET				B-OSAKKEET			
	osakkaiden lukumäärä	% osakkaista	osakkeita yhteensä	% osakkeista	osakkaiden lukumäärä	% osakkaista	osakkeita yhteensä	% osakkeista
1 – 100	375	70,89	16.995	0,31	344	71,37	8.485	0,79
101 – 1.000	103	19,47	32.333	0,60	99	20,54	36.450	3,38
1.001 – 10.000	31	5,86	110.454	2,05	28	5,81	91.010	8,43
10.001 – 100.000	13	2,46	477.226	8,84	9	1,87	358.276	33,17
100.001 –	7	1,32	4.762.665	88,20	2	0,41	585.641	54,23

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	1998	1997	1996	1995	1994
Tulos / osake, mk	21,98	24,23	23,76	20,24	17,14
Oma pääoma / osake, mk	187,59	156,92	145,50	129,60	117,33
Nimellisosinko / osake, mk					
A-osake	15,50 *)	12,50	12,00	10,00	8,00
B-osake	15,50 *)	12,50	12,00	10,00	8,00
Osinko / tulos, %	70,5	51,6	50,5	49,4	46,7
Efekttiivinen osinkotuotto, %					
A-osake	4,0	3,2	3,9	4,3	4,3
B-osake	5,3	3,5	3,9	5,1	4,6
Hinta / voitto -suhde (P/E)					
A-osake	17,6	16,1	13,1	11,4	10,8
B-osake	13,2	14,9	12,8	9,7	10,2
Osakkeen kurssikehitys, mk					
A-osake					
Keskikurssi	404	417	260	191	186
Alin kurssi	330	310	215	166	161
Ylin kurssi	420	457	325	230	215
Kurssi kauden lopussa	388	390	311	230	185
B-osake					
Keskikurssi	395	398	237	183	178
Alin kurssi	280	315	197	160	149
Ylin kurssi	420	440	310	210	203
Kurssi kauden lopussa	290	360	305	196	175
Osakkeen markkina-arvo, Mmk	2.408	2.495	2.009	1.454	1.188
A-osake	2.095	2.106	1.679	1.242	999
B-osake	313	389	329	212	189
Osakkeiden vaihdon kehitys					
A-osake, kpl	245.626	442.202	9.286	28.166	433.797
A-osake, %	4,5	8,2	0,2	0,5	8,0
B-osake, kpl	53.878	174.558	160.040	180.298	283.311
B-osake, %	5,0	16,2	14,8	16,7	26,2
Osakkeiden lukumäärä, milj. kpl **)	6,48	6,48	6,48	6,48	6,48
A-osakkeet (à 20 ääntä)	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40
B-osakkeet (à 1 ääni)	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08
Osakkeenomistajien määrä tilikauden lopussa	744	741	770	845	893
Osakepääoma, Mmk	129,6	129,6	129,6	129,6	129,6
A-osakkeet	108,0	108,0	108,0	108,0	108,0
B-osakkeet	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6

*) Hallituksen ehdotus.

**) Vuosina 1994–1998 ei ole ollut osakeantaja.

LASKENTAKAAVAT

Taloudellista kehitystä kuvaavien tunnuslukujen laskentakaavat:

Oman pääoman tuotto-%	= 100 x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskiarvo)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-%	= 100 x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste, %	= 100 x	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste, %	= 100 x	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahoitusarvopaperit} - \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$
Current ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat:

Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{vähemmistöosuus} - \text{verot}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Osakesarjalle jaettava kokonaisosinko}}{\text{Osakesarjan osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko/tulos, %	= 100 x	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{vähemmistöosuus} - \text{verot}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	= 100 x	$\frac{\text{Osakesarjakohtainen osinko/osake}}{\text{Osakesarjakohtaisen osakeantioikaistun osakkeen kurssi tilikauden lopussa}}$
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen tilikauden lopun osakeantioikaistu kurssi}}{\text{Tulos/osake}}$
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	A-sarjan tilikauden lopun osakemäärä x A-sarjan tilikauden lopun kurssi + B-sarjan tilikauden lopun osakemäärä x B-sarjan tilikauden lopun kurssi

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Konsernin jakokelpoinen oma pääoma on 952.536.647,99 markkaa, kun konsernin omasta pääomasta on vähennetty poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus sekä muut jakokelvottomat oman pääoman erät.

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on taseen 31.12.1998 mukaan 922.533.200,51 markkaa, josta

–	käyttörahas	42.889.766,65
–	edellisten tilikausien voitto	552.335.596,73
–	tilikauden voitto	327.307.837,13
		<u>922.533.200,51</u>

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että

–	osinkoa jaetaan A- ja B-osakkeille 15,50 mk osakkeelta	100.440.000,00
–	jätetään	
–	käyttörahas	42.889.766,65
–	edellisten tilikausien voitto -tilille	779.203.433,86
		<u>922.533.200,51</u>

Vantaalla 11. päivänä maaliskuuta 1999

Jaakko Rauramo

Antero Siljola

Felix Björklund

Olli Reenpää

Jukka Rantala

Hannu Syrjänen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Rautakirja Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Rautakirja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Vantaalla 23. päivänä maaliskuuta 1999

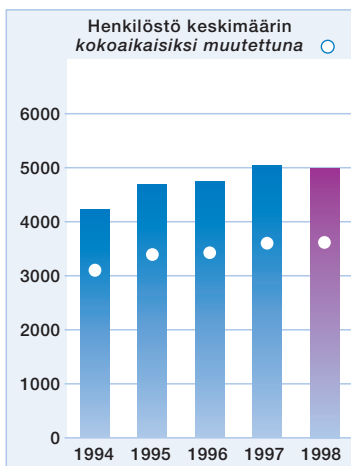
SVH Pricewaterhouse Coopers Oy
KHT-yhteisö
Tauno Haataja
KHT

YHTYMÄN HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yhtymän henkilömäärä vuoden lopussa oli 4.763, mikä oli 545 henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna. Keskimäärin palveluksessa oli 4.970 henkilöä, mikä oli 68 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilökunnan vähenemiseen vaikutti eniten TukkuTiimin myynti, jolloin 550 henkilöä siirtyi pois Rautakirja-yhtymän palveluksesta 20.4.1998. TukkuTiimin myynti vaikutti myös siihen, että ulkomaisen henkilöstön määrä väheni kauden aikana 129 henkilöllä (Ruotsi) ja oli vuoden lopussa 344 henkilöä (Viro ja Latvia). Keskimääräinen henkilölukumäärä ilman TukkuTiimiä oli 4.783 henkilöä eli 321 henkilöä edellisvuotta enemmän.

Henkilöstön vähenemisestä huolimatta konsernissa tehtyjen työtuntien määrä lisääntyi 0,5 %. Kokoaikaisiksi muutettuna keskimääräinen henkilömäärä oli 3.652 henkilöä ja 18 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

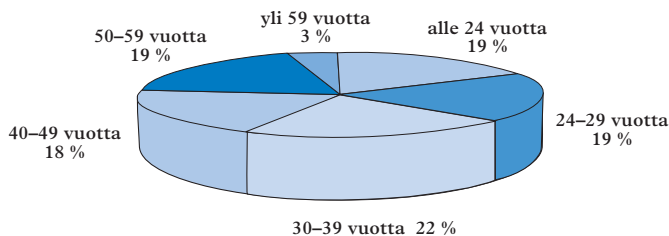

Yhtymän toimialat ovat naisvaltaisia. Henkilöstöstä 86 % on naisia ja 14 % miehiä. Tyypillistä on myös, että ala tarjoaa paljon osa-aikaisia työpaikkoja, joita koko konsernin työpaikoista oli yli puolet eli 55 %.

Henkilöstön tasainen ikäjakauma kuvaa liiketoiminnan vakaata kehitystä ja edesauttaa henkilöstön osaamisen hyödyntämistä liiketoiminnan kehittämisessä.

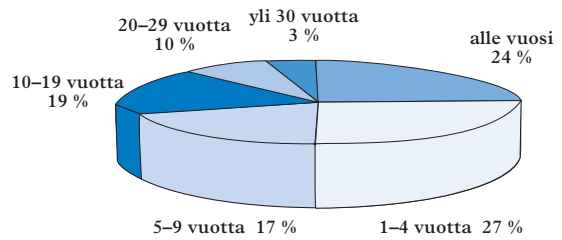
Yli 59-vuotiaiden osuuteen vaikuttaa alentavasti Rautakirjan Eläkesäätiön osalle henkilöstöä tarjoama mahdollisuus siirtyä eläkkeelle 62-vuotiaana.

Henkilöstön ikäjakauma

Kokemusvuosiltaan yhtymän palveluksessa henkilöstö vaihtelee. Suurin osa eli 67 % on työskennellyt alle 10 vuotta ja noin neljäsosa alle vuoden, mikä johtuu lähinnä kioski-kaupalle tyypillisestä tilapäistyövoiman käytöstä. Henkilöstöstä 3,4 % on työskennellyt yhtymässä yli 30 vuotta ja yli 40 vuotta palvelleiden osuus on 0,5 %.

Henkilöstön kokemusvuodet

Henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaisesta henkilöstöstä erosi vuoden aikana 522 henkilöä, joista 31 siirtyi eläkkeelle. Koko yhtymän vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus oli 9,2 %. Emoyhtiössä sekä Suomalaisessa Kirjakaupassa vaihtuvuus oli keskimääräistä pienempi, noin 7 %. Keskimääräistä suurempaa vaihtuvuus oli Finnkinon sekä EuroStradan asiakaspalveluhenkilökunnan keskuudessa.

Henkilöstön kehittäminen ja työterveyshuolto

Koulutukseen käytettiin vuonna 1998 ilman koulutusajan palkkoja 4,6 miljoonaa markkaa. Henkilöstön kehittämisen painopiste oli asiakasrajapinnassa työskentelevien henkilöiden sekä heidän lähimpien esimiestensä koulutuksessa. Heille järjestettiin sisäisenä koulutuksena mm. asiakaspalveluun, myyntiin, markkinointiin, materiaalitoimintoihin, tulosajatteluun, tiimityöhön, kassajärjestelmiin sekä esimiestaitoihin liittyvää koulutusta yhteensä 62 kurssia ja 125 kurssipäivää. Lisäksi vuoden aikana järjestettiin tietojärjestelmien vakiointiin liittyvä laaja atk-koulutus, yhteensä 141 kurssia ja 145 kurssipäivää. Edellä mainittuihin koulutus-tapahtumiin osallistui yhteensä 2.090 henkilöä.

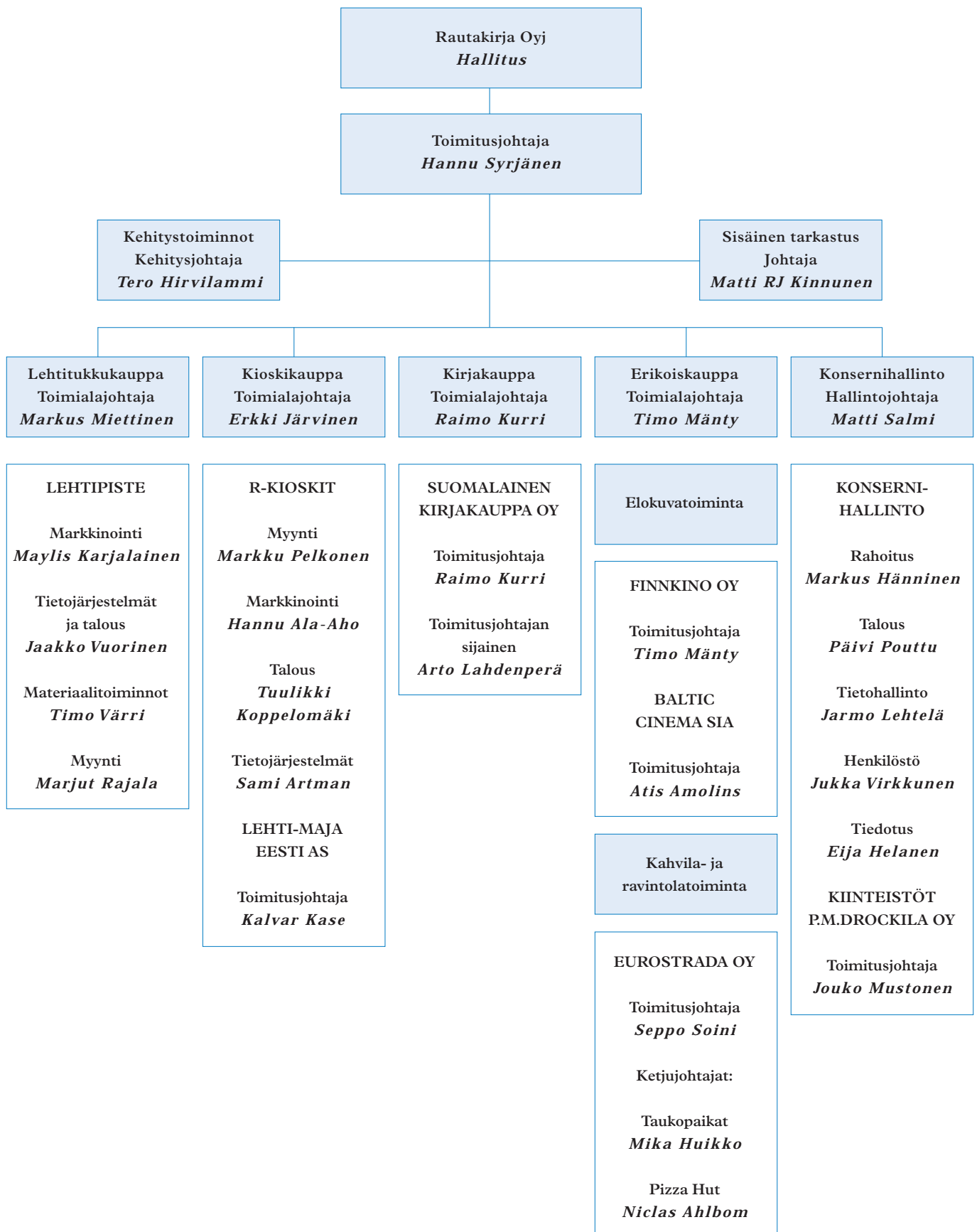
Työterveyshuollon painopiste on lakisääteisessä terveydenhuollossa sekä työkykyä ylläpitävässä toiminnassa. Työterveyshuolto toteutti työhönsijoitustarkastukset sekä iän mukaiset terveystarkastukset työkykyä ylläpitävänä toimintana. Lisäksi vuoden aikana järjestettiin Aslak-kurssi, kuntoremontti ja kuntotestejä.

Vuonna 1998 sairauspoissaoloja oli yhteensä 229.722 tuntia eli 3,7 % kokonaistyöajasta. Sairauspoissaolot vähenivät edellisvuoteen verrattuna.

Työyhteisön ilmapiiriä seurataan yritys-kuvatutkimuksella, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Vuonna 1998 ei työilmapiiriä tutkittu, vaan toteutettiin useita kehittämis-toimenpiteitä edellisvuoden yritys-kuvatutkimuksen perusteella.

YHTYMÄN ORGANISAATIO 1.4.1999

36

YHTYMÄN HALLINTO

Hallitus

Jukka Rantala
1998-2001
*Suomen Vakuutus-
yhtiöiden
Keskusliitto ry:n
toimitusjohtaja
1995**

Antero Siljola
1997-2000
*varapuheenjohtaja,
Werner Söderström
Oyj – WSOY:n
pääjohtaja
1988**

Jaakko Rauramo
1998-2001
*puheenjohtaja,
vuorineuvos,
Sanoma Osakeyhtiön
toimitusjohtaja
1977**

Olli Reenpää
1998-2001
*vuorineuvos,
Kustannusosake-
yhtiö Otavan
toimitusjohtaja
1980**

Felix Björklund
1996-1999
*diplomiekonomi
1993**

* alkaen yhtiön hallituksessa

Johtokunta

Timo Mänty, 39,
*toimialajohtaja,
Finnkino Oy:n
toimitusjohtaja
1996***

Erkki Järvinen, 39,
*kioskikaupan
toimialajohtaja
1997***

Hannu Syrjänen, 47,
*Rautakirja Oyj:n
toimitusjohtaja
1989***

Matti Salmi, 49,
*hallintojohtaja
1988***

Markus Miettinen, 50,
*lehtitukkukaupan
toimialajohtaja
1974***

Raimo Kurri, 45,
*toimialajohtaja,
Suomalainen
Kirjakauppa Oy:n
toimitusjohtaja
1989***

** alkaen yhtiön palveluksessa

Tilintarkastus

SVH Pricewaterhouse Coopers Oy, KHT-yhteisö
Päävastuullinen Tauno Haataja, KHT

TULOSLASKELMA EUROINA

<i>Konsernituloslaskelma 1.1.-31.12. (milj. e)</i>	1998	%	1997	%
Liikevaihto	575,7	100,0	573,1	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	10,9	1,9	9,5	1,7
Materiaalit ja palvelut	402,1	69,8	393,6	68,7
Henkilöstökulut	85,3	14,8	85,5	14,9
Poistot ja arvonalentumiset	14,5	2,5	12,1	2,1
Liiketoiminnan muut kulut	54,0	9,4	55,9	9,8
Liikevoitto	30,7	5,3	35,5	6,2
Rahoitustuotot ja -kulut	3,6	0,6	1,7	0,3
Voitto ennen satunnaisia eriä	34,3	6,0	37,2	6,5
Satunnaiset erät	32,0	5,6	-1,3	-0,2
Voitto ennen veroja	66,3	11,5	35,8	6,3
Välittömät verot	-18,6	-3,2	-10,3	-1,8
Vähemmistön osuus				
Tilikauden voitto	47,6	8,3	25,6	4,5

TASE EUROINA

Konsernitase 31.12. (milj. e)	1998	%	1997	%
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	22,7		16,8	
Konserniliikearvo	4,9		6,9	
Aineelliset hyödykkeet	54,7		57,5	
Sijoitukset				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	14,9		14,9	
Muut sijoitukset	60,9		57,5	
Sijoitukset yhteensä	75,9		72,4	
Pysyvät vastaavat yhteensä	158,2	49,8	153,6	53,1
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	33,2		50,2	
Saamiset	29,5		33,4	
Rahoitusarvopaperit	83,3		40,7	
Rahat ja pankkisaamiset	13,4		11,2	
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	159,4	50,2	135,5	46,9
	317,6	100,0	289,1	100,0
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma	21,8		21,8	
Arvonkorotusraho	–		0,4	
Vararahasto	0,3		0,3	
Muut rahastot	7,2		7,2	
Edellisten tilikausien voitto	127,5		115,7	
Tilikauden voitto	47,6		25,6	
Oma pääoma yhteensä	204,4	64,4	171,0	59,1
Vähemmistöosuus	0,3	0,1	0,3	0,1
Pakolliset varaukset	2,0	0,6	–	–
Vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka	8,6		11,0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	4,8		5,8	
Lyhytaikainen vieras pääoma	97,4		101,1	
Vieras pääoma yhteensä	110,8	34,9	117,9	40,8
	317,6	100,0	289,1	100,0

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT

LUVUT EUROINA

	1998	1997	1996	1995	1994
Liikevaihto, milj. e	575,7	573,1	544,5	551,9	514,2
Liikevaihdon muutos, %	0,4	5,3	-1,4	7,3	4,6
Liikevoitto, milj. e	30,7	35,5	33,2	31,1	25,7
Liikevoitto, % liikevaihdosta	5,3	6,2	6,1	5,6	5,0
Voitto ennen satunnaisia eriä, milj. e	34,3	37,2	36,1	32,8	26,2
Voitto ennen satunnaisia eriä, % liikevaihdosta	6,0	6,5	6,6	6,0	5,1
Voitto ennen veroja, milj. e	66,3	35,8	39,4	32,8	26,3
Voitto ennen veroja, % liikevaihdosta	11,5	6,3	7,2	6,0	5,1
Taseen loppusumma, milj. e	317,6	289,1	288,1	310,0	311,3
Pysyvät vastaavat	158,2	153,6	144,8	146,6	145,2
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	33,2	50,2	45,0	47,9	44,8
Saamiset	29,5	33,4	36,4	44,0	46,2
Rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset	96,7	51,9	61,9	71,5	75,2
Oma pääoma	204,4	171,0	158,6	141,2	127,9
Vähemmistöosuus	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Pakolliset varaukset	2,0	-	-	-	-
Laskennallinen verovelka	8,6	11,0	13,0	14,3	13,4
Pitkäaikainen vieras pääoma	4,8	5,8	20,7	33,0	52,0
Lyhytaikainen vieras pääoma	97,4	101,1	95,5	121,1	117,7
Korollinen vieras pääoma	6,3	13,8	31,0	44,3	62,7
Koroton vieras pääoma	106,5	104,1	98,2	124,1	120,5
Oman pääoman tuotto-%	12,7	16,0	17,2	16,4	15,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	17,5	20,3	20,4	19,3	16,2
Omavaraisuusaste, %	64,9	59,5	55,3	45,7	41,2
Velkaantumisaste, %	-44,2	-22,3	-19,4	-19,2	-9,7
Current ratio	1,6	1,3	1,5	1,3	1,4
Bruttoinvestoinnit, milj. e	31,6	23,2	12,2	13,7	30,0
Bruttoinvestoinnit, % liikevaihdosta	5,5	4,1	2,3	2,5	5,8
Henkilöstö keskimäärin	4.970	5.038	4.760	4.680	4.201
Henkilöstö muutettuna kokoaikaisiksi työtuntien mukaan	3.652	3.634	3.439	3.397	3.100

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT EUROINA

	1998	1997	1996	1995	1994
Tulos / osake, euroa	3,70	4,08	4,00	3,40	2,88
Oma pääoma / osake, euroa	31,55	26,39	24,47	21,80	19,73
Nimellisosinko / osake, euroa					
A-osake	2,61 *)	2,10	2,02	1,68	1,35
B-osake	2,61 *)	2,10	2,02	1,68	1,35
Osinko / tulos, %	70,5	51,6	50,5	49,4	46,7
Efektiivinen osinkotuotto, %					
A-osake	4,0	3,2	3,9	4,3	4,3
B-osake	5,3	3,5	3,9	5,1	4,6
Hinta / voitto -suhde (P/E)					
A-osake	17,6	16,1	13,1	11,4	10,8
B-osake	13,2	14,9	12,8	9,7	10,2
Osakkeen kurssikehitys, euroa					
A-osake					
Keskikurssi	68	70	44	32	31
Alin kurssi	56	52	36	28	27
Ylin kurssi	71	77	55	39	36
Kurssi kauden lopussa	65	66	52	39	31
B-osake					
Keskikurssi	66	67	40	31	30
Alin kurssi	47	53	33	27	25
Ylin kurssi	71	74	52	35	34
Kurssi kauden lopussa	49	61	51	33	29
Osakkeiden markkina-arvo, milj. e	405	420	338	245	200
A-osake	352	354	282	209	168
B-osake	53	65	55	36	32
Osakkeiden vaihdon kehitys					
A-osake, kpl	245.626	442.202	9.286	28.166	433.797
A-osake, %	4,5	8,2	0,2	0,5	8,0
B-osake, kpl	53.878	174.558	160.040	180.298	283.311
B-osake, %	5,0	16,2	14,8	16,7	26,2
Osakkeiden lukumäärä, milj. kpl **)	6,48	6,48	6,48	6,48	6,48
A-osakkeet (à 20 ääntä)	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40
B-osakkeet (à 1 ääni)	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08
Osakkeenomistajien määrä tilikauden lopussa	744	741	770	845	893
Osakepääoma, milj. e	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8
A-osakkeet	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2
B-osakkeet	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6

*) *Hallituksen ehdotus.*

**) *Vuosina 1994–1998 ei ole ollut osakeantaja.*

OSOITETIETOJA

Rautakirja Oyj **Pääkonttori**

Koivuvaarankuja 2, 01640 Vantaa
PL 1, 01641 Vantaa
Puh. (09) 85 281
Telefax (09) 853 3281, 852 8511

Toimitusjohtaja Hannu Syrjänen
E-mail: hannu.syrjanen@rautakirja.fi

Hallintojohtaja Matti Salmi
E-mail: matti.salmi@rautakirja.fi

R-Kioskit

Rautakirja Oyj
Koivuvaarankuja 2, 01640 Vantaa
PL 1, 01641 Vantaa
Puh. (09) 85 281
Telefax (09) 852 8353, 852 8500

Toimialajohtaja Erkki Järvinen
E-mail: erkki.jarvinen@r-kioski.fi

Lehti-Maja Eesti AS

Toimitusjohtaja Kalvar Kase
Katusepapi 4
EE 0014 Tallinn, Estonia
Puh. +372-6-380 222 (R-kioskit)
Puh. +372-6-380 308
(Lehtitukkukauppa)
Telefax +372-6-380 293

Lehtipiste

Rautakirja Oyj
Koivuvaarankuja 2, 01640 Vantaa
PL 1, 01641 Vantaa
Puh. (09) 85 281
Telefax (09) 852 8444

Toimialajohtaja Markus Miettinen
E-mail: markus.miettinen@lehtipiste.fi

Rautakirja Oyj
Etelä-Suomen myyntikonttori
Myyntipäällikkö Jari Karjalainen
Koivuvaarankuja 2
PL 1, 01641 Vantaa
Puh. (029) 85 281
Telefax (09) 852 8000

Rautakirja Oyj
Länsi-Suomen myyntikonttori
Myyntipäällikkö Eliisa Vettenranta
Pyhäjärvenkatu 5 B
33200 Tampere
Puh. (03) 217 0500
Telefax (03) 217 0510

Rautakirja Oyj
Itä-Pohjois-Suomen myyntikonttori
Myyntipäällikkö Jukka Piirainen
Isokatu 4
90100 Oulu
Puh. (08) 311 8185
Telefax (08) 311 8505

Kirjakauppa

Suomalainen Kirjakauppa Oy
Toimitusjohtaja Raimo Kurri
E-mail: raimo.kurri@suomalainenkk.fi
Koivuvaarankuja 2
PL 2, 01641 Vantaa
Puh. (09) 852 751
Telefax (09) 852 7922

Elokuvatointa

Finnkino Oy
Toimitusjohtaja Timo Mänty
E-mail: timo.manty@finnkino.fi
Koivuvaarankuja 2
PL 19, 01641 Vantaa
Puh. (09) 131 191
Telefax (09) 1311 9300, 1311 9440

Baltic Cinema SIA
Toimitusjohtaja Atis Amolins
Muitas Iela 1
LV 1011 Riga, Latvia
Puh. +371-7-283 990
Telefax +371-7-830 520

Kahvila- ja ravintolatoiminta

EuroStrada Oy
Toimitusjohtaja Seppo Soini
EuroStrada-taukopaikat
Pizza Hut -ravintolat
Koivuvaarankuja 2
PL 27, 01641 Vantaa
Puh. (09) 85 281
Telefax (09) 853 3693

Kiinteistöt

P.M. Drockila Oy
Toimitusjohtaja Jouko Mustonen
Koivuvaarankuja 2
PL 1, 01641 Vantaa
Puh. (09) 85 281
Telefax (09) 852 8672

www.rautakirja.fi
www.r-kioski.fi
www.suomalainen.com
www.finnkino.fi

